

Ignac Horvat

S perom kroz selo i život

(1923—1941)

Knjiga VII.

HRVATSKOGA ŠTAMPARSKOGA DRUŠTVA, ŽELJEZNO

Ignac Horvat — u 70. ljetu

Izdano s pomoćum Gradišćanske zemaljske vlade
Za tisak priredio Feri Sučić

Druck: Typographische Anstalt, Wien VII.

PREDGOVOR

Najrodniji književnik Gradišćanskih Hrvatov je bez sumnje Ignac Horvat. Prilikom njegovoga 70. rođendana izdaje Hrvatsko štamparsko društvo ovu knjigu, da je zbirka Horvatovih seoskih crtica i pripovijesti, izašlih u „Hrvatski Novina“ od ljeta 1923. do 1941.

Ignac Horvat se je rodio 1. 2. 1895. u Malom Borištofu. Roditelji su mu bili ubogi hižičari, imali su stanic i par kusićev zemlje, ča nije dosigalo da se prehrani jedna obitelj s četverom dicom. Zato je morao otac kot djelač zaslužavati kruh. Glede da je bio jubilar školar bistre glave, nakanili su si roditelji, da ga dadu više školiti. Ali prije varoškoga školovanja dali su ga na službu u mađjarsko selo Herény, ko leži uz Sambotel, da se nauči ugarski jezik. Onde je morao i krave pasti. Ončas morali smo skoro svi hrvatski dičaki pojti služiti na Ugre prije nego su nas dali u varoške škole. Ovako smo se brzo i lako naučili mađjarski jezik.

Horvatovi su imali u Požonu (Bratislavi) rodjakov, zato su dali onde zapisati svoga sina Ignaca u prvi razred gimnazije, a na kvartiru i hrani je bio kod svoje tete. Ali drugi razred gimnazije pohađjao je u Sopronu, kade mu je farnik Martin Meršić st. priskrbio besplatnu hranu; samo kvartir morali su za njega plaćati. U 5. razred je došao u Djuru u biškupljev seminar, kamo su mogli dospiti samo dobri djaki. U Djuri je svršio gimnazijske študije i bogoslovlje.

Njegove književne sposobnosti i naklon k pisanju su se pokazale jur u seminaru. Zato su njega Hrvata izibrali za predsjednika mađjarskoga literarnoga društva seminaristov.

11. 6. 1918. je zaredjen za mašnika. Svoju mladu mašu je služio u Djuri. U duhovnoj službi je bio od ljeta 1918. do 1920. pomoćni kapelan u Otavi uz staroga i betežljivoga ešperaša i farnika Šimona Sabara, a po njegovoj smrti upravitelj iste fare. Od 1920—1924 kapelan u Gijeci, od 1924—1925 kapelan uz bolesnoga farnika Štefana Perušica na Dolnjoj Pulji, a po njegovoj smrti farski upravitelj; od 1924—1938 farnik u Novoj Gori, poda ku faru je on čas slišio i Pinkovac, a od 1938. ljeta je farnik u Frakanavi.

Kada i kako je Ignac Horvat zgrabio pero da piše po hrvatsku? 1922. ljeta prestale su s 25. marcom „Naše Novine“, ke su se štampale u Djuri. Zato je Martin Meršić starji utemeljio druge novine pod naslovom „Kršćanske Hrvatske Novine“, a za urednika je diktatorično odredio

našega jubilara, koga je poznao jur kot maloga školara i brižno pratio njegovo školovanje. Ignac Horvat se je nemer jako branio da primi tu službu, zgovarao se, da ne zna pisati po hrvatsku, ali je vinder morao privoljiti. Ovako su 3. juna 1922. izašle pod uredničtvom Ignaca Horvata „Kršćanske Hrvatske Novine“, ali su morale s četvrtim brojem prestati zbog nepovoljnih prilik. Pri izdanju ovih četirih brojev novin je jubilar spoznao, da mu ne ide teško pisati po hrvatsku. Zato je nastavio svoj književni rad u „Hrvatski Novina“, ke su izašle koncem istoga ljeta, naime s prvim brojem od 23. decembra 1922. Njegovi članki u novina su bili najobjavljeniji, ar je znao svoje pripovijesti kotno pozlatiti svojim prirodjenim humorom i tako narod ne samo podučiti nego i razveseliti. Njegov književni rad se je u kratkom času tako razvio, da je jur 1927. izdao svoju prvu knjigu crtic i slik „Veliki i mali“. Za njom su slijedile 1933.: „Gradišćanke“, 1947.: „Iz naše stare gore“, 1949. narodna drama „Školnik zvonar“, 1955: kazališna igra „Brate, ostani doma“, 1949., 1950., 1954., 1960. ljeta izdao je „Božićnice“, 1955: izdao nanovo Miloradićeve izabrane pjesme, 1957.: „Zač se je Mati Božja plakala“. Suradjivao je pri izdanju Svetoga Pisma, ko je izašlo 1952; od 1929. do 1935. je bio urednik „Katolićanskoga Ljudskoga Saveza“, a od 1933. uredjuje naš Kalendar, ki je ne samo narasao u opsjeгу, nego ga je dignuo na visok literarni nivo.

Pisao je nekrekidno i piše dalje u sva naša štamparska izdanja: u „Hrvatske Novine“, u „Naš Tajednik“, u „Male Crikvene i Školske Novine“ i u „Glasnik“.

Kot novogorski farnik je 1929—1930 zgradio u Pinkovcu lipu novu crkvu. Za ovo veliko djelo — i kad je djelao i na crikvenom književnom polju — imenovala ga je crikvena oblast 1946. duhovnim savjetnikom, a 1957. konsistorijalnim savjetnikom.

Naš hrvatski narod odibrao ga je u znak priznanja njegovoga književnoga i kulturnoga rada ponovno predsjednikom „Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću“; ovu čast je izvršavao od 1932. do 1938. i od 1951. do 1956. Kot ovakov je 1933. on organizirao dičnu proslavu 400-ljetnoga jubileja našega doselenja, ku smo svečevali u Celju. — Kot predsjednik Kulturnoga društva se je mnogo trudio, da zbudja narodnu svijst, da se očuva, ča nam je još ostalo od naših starih običajev i naše narodne nošnje i kazao nove pute na kulturnom polju. U „Jezičnom kutu“ davao je jezikoslovne upute onim našim ljudem, ki baraću perom. — Pri jednoj periodi bio je i član Zemaljskoga sabora.

Zaista, vrlo lip i dug žitak, pun neutrudljivoga i uspješnoga djela za Boga i za narod! Bože daj, da slijedi još dug nastavak ovoga djela!

Pajngrt, 1. januara 1965.

Martin Meršić

TRUDNI I VESELI DJELATNIKI

HRVATICE MED SOBOM

Prva (stupi u vlak s korbicom na hrptu i uglediva se, kade bi bilo još mjesta za nju pak si počne zimat korbicu).

Druga (skoči k njoj): „Dajte der, teta, da vam pomorem!“

Prva (spod korbice): „Aj, zahvalim, duša draga. Mer mi nij teško.“

Druga: „Svejedno...“

Prva (sjede se): „Ča me poznavate, mlada?“

Druga: „Ali ne, nek po korbici.“

Prva: „A zodaklje ste?“

Druga: „Z Lišnjaka. A vi?“

Prva: „A z Višnjaka.“

Druga (veselo presenećena): „Z Višnjaka, velite! Onda vi imate iz našega sela gospodina!“

Prva (začudjeno): „Ter ta človik bi bili iz vašega sela.“

Druga: „Da. Pak je li su vam ča ugodni?“

Prva: „Aj, mer znate, svaki človik ima preteljev i nepreteljev.“

Druga: „Ali pravoda.“

Prva: „A drugačije smo jako zadovoljni s njimi. Mladi su ter se, borne, i vecputi razljutu na prodikaonici, onda i tropu po njoj, da nek sve zvoni. Ali, mer se i nij čudit. Ar ova mladina danas...“

Druga: „Da, ova mladina... O, Bože!“

Prva: „Ovo je sve raspušćano.“

Druga: „Mer i mnogi starji nisu čuda vridni.“

Prva: „I to je. Ter človik ne more s lipimi riči čuda upravit. Neg bi je morao svenek žuljit.“

Druga: „Mer je tako.“

Prva: „A ča vi imate za gospodina?“

Druga: „No, naš su jur starji človik, tako blizu sedamdeset, ter su jako meki. Oni nek sve s lipim.“

Prva: „Aj, mer je skoro bolje. Ar ova denašnja mladina...“

Druga: „Da, ovo vam je sad jako grubno ter bi človiku i veljek odbriznuli. Prže toga nij bilo da b' se bi gdo ufao suprotstaviti.“

Prva: „Mer znate, da ne.“

Prva i druga (kratak čas gledaju preda se i tišu).“

Druga: „A koga imate za školnika?“

Prva: „A ja sama ne znam zodaklje su. Mislim, z dola Šoprona. Mer su vrli človik. Ali, ča čete, svaki imamo falingov...“

Druga: „Aj, pravoda... A jačit vam znadu ča?“

Prva: „Još i preveć! Sve se mora plakat, kad si pri rekvijemi zajaju: Uska cesta Adamova.“

Druga: „Stopr kad bi vi našega čuli! Kad se nedilju posadu na orgule, ko nek grmi po crikvi.“

Prva: „Mer ne vjerujem, da bi bili bolji jačkar, neg su naš. Jur sam našega većkrat čula hvalit, kad ovako putujem.“

Druga: „Ali nad našega ga nij va cijelom Burgenlandi! Recite, ča ćete.“
Prva: „No, rado bi ga jednoč čula!“
Druga: „Da, gajte, dojdite na naš kiritof, na Jandrinju, k velikoj maši. Pak i nas morete poiskat. Onde veljek uz školu stojimo.“

Prva: „Ali, ča si mislite? Ja vam nisam ništ rod.“
Druga: „Zato j' ništ. Mer ćemo imat dost savnic.“

Prva: „I daleko je.“

Druga: „Tih par uri!“

Prva: „A i blato je do pasa.“

Druga: „Donjek će se jur smrznut.“

Prva: „Ču vidit... A kako vam velu, ako tamo dojdem?“

Druga: „Pitajte neg za Babinovu Maru. Ter nek dojdite, za gvišno! Pak ćete ča čut. Ali ja moram jur ovde dolistat. Da nek ova korbica ne bi bila tako teška... Zahvalim, jur mi sidi. S Bogom ostante! No, ter nekatē zabit dojt! S Bogom!“

Prva: „No s Bogom!“

(1924)

POPIŠEVANJE LJUDI

— Dobar večer, teta, — stupi školnik pri popišeivanju ljudi k jednoj samostalnoj staroj udovici.

— Bog daj, gospodine školniče, — odgovori i sprogleda teta Bare iz jednoga škuroga kutljaca hiže. — No kako ste vi k meni dospili? Pak ča za pisanje imate to pod pazuhom? Znamda opet kakova nova plaća? Znate, ja nimam...

— Ništa se ne bojte plaće. Ja popišujem ljude.

— Ljude popišujete? Nač je pak to dobro?

— Da vam to razložim, tribao bih dugo časa. Ali imate kakovo svitilo?

— Da, veljek ću nažgat. Ja zvećega va škuri sidim, ar je petrujl jako drag, — tuži se starica i nažge lampuš.

— Tako ćemo početi. Kako se zovete?

— Aj Bože, sad mi još i imena ne znate, a svaki mili dan idem va crikvu. S odzad va tretom škamlju sidim. Ali čujete, denas ste tako lipo jačili od muke Kristuševe. Kade nek zimljete te jačke?...

— Hm!... A kade ste se rodili?

— Kade? Va tom žutom stanu ono prik potoka. To je bio oćev stan. Simo sam se nek odala.

— Pak kada ste se rodili? Koga ljeta, miseca?

— No ja mislim, bit ću ništo prik sedamdeset.

— Ne znate mi malo bliže povidati ljeta? — nasmiši se školnik.

— Bliže? Ne. Ali stojte, ovde va stolu moradu bit još jedne molitvene knjige moje matere... Bog im daj pokoj!... oni su si sve simo zapisali. Nato porine starica tablu starinjega stola i kaže jedne prašne, pokinute knjige.

— Pogledjte je, ja već dobro ne vidim. Ovde, na ovoj strani mora sve stat...

Školnik polako štije grambava slova: Bare se je rodila 1842. ljeta, 11. februara.

— Onda ste vi 81 ljeto stari, — veli popisat.

— Mer će bit tako, — odgovori ravnodušno teta Bare.

— A sada idemo dalje. Ča je vaš obiteljski staliž? To je, imate još muža? Ili ste udovica?

— Da, udovica. Jur da i dvajset ljet. Mer ste ga mogli poznat mojega muža. Niste ga poznali? Pravoda, vi ste još mlad človik. Dobar, jako dobar je bio, siromah; nek jednu falingu je imao, da je rado pio. Onda je bio nagao. A i ja nisam rado mučala ter sam morala većući i proteć pred njim. Ali zato... — htila ga je braniti i počela plakati.

— A kada ste se skupazeli? — presiče školnik.

— Ča? I to pitanje stoji nutri?

— Da.

— Znate, to vam ne znam tako ravno povidat. Ali ja sam bila da i dvajsetčtira ljeta stara, a on za dvi ljeta stariji. Pred Vazmi je bilo, pred Djurdjevom on dan, kad smo se poručili. Nek kumaj da smo bili skupa, kad je on morao va boj, va Talijansko, ali kamo to. Ča sam se onda na-plakala...

— Poručila se 1866. ljeta 23. aprila, — piše školnik.

— Pak se niste još jednoč udali, kad vam je umro prvi muž? — zapita posmihujuć popisat.

— Aj, — odgovori teta Bare, — dost je bilo jednoč, a po drugi put neka me Bog zame.

Ovde je preskočio školnik s nekoliko pitanj, na ke je sam znao odgovor. Onda je pak dalje zvrtevao:

— Znate nimški?

— Da ča! Jedno ljeto sam služila Šoproni kod jednoga ponciktara. Pak kad sam morala svenek pažonove (fržonove) žgance jist, sam mu prošla.

— Ste išli i u školu? Znate pisati?

— Kako ne! Još se znam dobro spomenut, kad sam va školu išla. Onda, kade je sad vaša zadnja hiža, stao je jedan dužičak stol. Pri tom smo sidili i šlabikovali: abu, bijelo... Stari Peković nas je učio. To j' bio človik! Kad...

— Mer sam jur čuo za njega. Ali imate kakovu falingu na tijelu?

— Mili Bože, još i preveć! Noge me ostavljadu, ne vidim, ne čujem već dobro; a zube sam jur zdavno zgubila. Pak ča ćete još...

— Tako je, kad je človik star. Imate ča imanja?

— Ali ništ. Ča sam imala, razdiliila sam sve med dicom. Nek ova kućica

mi je još ostala. Ali puna je mišov. Kade se nek zimlju!... Ču im morat zutra zaleć...

— Pak od čega živite?

— A ča mi mladi dadu, ki ovo najpr stoju. Mer on, moj sin, jako na me gleda. Ali ona je skupa. Koč-toć...

— No sad smo gotovi. Zbogom, teta, — završi školnik ter se stane. Vani pogleda na ure i maše s glavom:

— Pol drugu uru je duralo!

(1923)

NA JESENSKOM SAJMU

— Pak da mi ne dojdeš opet po škuri domom. A na črpulju ne zabi! — naruća žena mužu kot zapre za njim ljesu.

— Nu der mi neka svenek prodikovat. Mer ja znam i prez tebe, ča mi je činiti! Hajs, stara, hajs! — odsiće muž ter narene palicom kravu.

— No, peljate i vi na sajam? — pita ga udvorno susjeda.

— Da ča! Oha! Hiik, stara! Ča ne znaš puta na B...f?!

*

— No, šogor, si prodao!

— Sam, hvala Bogu. A ti, si ča kupio?

— Aj, sam ti tugu. Gdo će tolike pineze dat za dvoje prašćice. Nisam se znorio.

— Si bio u selu nutri? Je gdo onde?

— Ali, mer znaš, par lončarov pak da i regimenat ciganic. Ča kaniš pojt pogledat?

— Da. Morao bih kupit ženi jednu črpulju na veliku rajnu. Jur od lanj-skoga sajma mi zdvaja za nju. Ovo mi je dala i mjeru sobom.

— Ali, s tom črpuljom imaš još lazno. Hodi, čemo si bolje pojt na ki rastok tri decije kupit.

— Mer imaš skoro pravo. Neka lončari čekaju. Hodmo!

— Čuješ, kudaj me vo peljaš, šogor?

— A po putu.

— Smo jur blizu? Kot kad bih čuo naše guske gagat.

— To su divlje guske zvrhu nas.

— Divlje guske, veliš? Ali, čuješ, šogor, denas smo se ga vrlo!

— A neka smo se ga! Ča nisi dost dobro začavljao tu staru (kravu)!

— Mer je istina! Neka mi nek žena ča veli...

— Pak, ča nisi ti gospodar?
— A gdo drugi neg ja! Teremtete nigda! Stoj, šogor! Daj der mi tvoj nož!

— Ča češ s njim?

— Ovo mi se svenek nikakova vrca umaće na obraz.

— Ej, daj mira. To su te paočine, ke jeseni letu po polju.

— Paočine, si rekao?

— Da. Hodmo nek, da dojdemo domom.

*

— Hej, dobar večer, mat! Ča jur spiš!

— Da, na te ču ščekivat do polnoći, ti klinčac!

— Ča, polnoć! Još nisu na deset zvonili!

— Tebi čedu još jednoć zvonit. No hodi jur nutar!

— Hop, skoro sam se popiknuo!

— O Bože!...

— Zato j' ništ, mat! Kravu sam dobro prodao. Ovo j' uže od nje.

— Mer je vidim. A kade j' črpulja?

— Ča za črpulju?

— A črpulja na veliku rajnu, za ku sam ti narućala! Jezušmarijajožef, ovo j' človik!

— Jo te j' dalo kada! Nju sam kod lončara ostavio. Pušći me, ču pojt najzad po nju.

— Pak još ča! Va ovoj škurini! A za koliko si kravu prodao?

— Za pet milijunov. *)

— Kade su pinezi?

— Veljek. Nek mrvu čekaj... Ovo su ti!

— Jedan, dva, tri, četiri... Ovo su svi? Ovde još puno fali, človik!

— Ča ti ne veliš... Da fali? A koliko sam to rekao?

— No, pet milijunov!

— Ča pak nij toliko?

— Da i za sedamdeset jezer je manje!

— Onda ne znam, kamo sam si je pošranjao. Stoj der, da si još ugledam žepe... Ovo je još ništo. Poglej der, koliko j' to!

— Dvi jezerke.

— Nek?! Poglej mi još va lajbljini...

— Ovde ništ nij.

— No pak, kade bi bili?

— A zapio si je, ti požrnjak! Čekaj, mer češ mi još koč pojt sâm na sajami!

— Neka se srditi, mat! Mer znaš... i šogor...

— Da, jur sve znam. A sad se pokaj va stelju. Marš!

— A vičeru mi ne daš?

*) 5 milijuni korun = 500 novih šilingov.

— Ča?! Još bi vičeru potribovao. Ča se nisi dost biršljinov ter guljaša!
O dragi Bog, čemu nek ja šparam!
— Nu der muči! Kade su dica?
— Spidu. Ča ćeš s njimi?
— Ovo sam im donesao pečenih kostanjev.
— Kako j' to, da si na nje mislio. A sada se veljek lezi!
— Da, mer ću se. Ali prlje mi pomozi čizme sazut... Bolje povuci!
Hoo—rukkk!

(1924)

VISTI NOĆNOGA ČUVARA

— Hej, gospodar, kade u paklu se shranjaš? — zagrmi polag svoje navade neki večer na dvoru naš mali „riktar“.
— Ovo sam! Ča ćeš! — kriknem mu s odzad od škadnja.
— No ća se ne putiš? Noćas ćeš ti bit ćuvar! — i s tim mi pritisne u ruke strašnu helebardu.
— Ali ravno đenas, kad se rušim od truda! Ča me nisi mogao preskočit?
— mnrnjim čemerne volje. — Pak gdo će mi bit tovaruš?
— A ovo susjeda, udovica Bare.
— No, to j' još lipše!
Po večeri si pak obličem jednu staru jupu, zasadim na glavu najškuljastiju kriljaču i stupim van na ulicu. Bilo je škuro kot u vriči. U istom hipcu poškulji se na vrata van i susjeda Bare u jednoj pokinutoj prateži svoga pokojnoga muža i s jednom velikom batunjom u ruka.
Človik bi nas bio, kad smo jedan uz drugoga stali, pogledao za dva vjetrne maline.
— Si to ti, Bare?
— Da. Ali znaš, radje bih vidila, da ne bih bila ja! Ča ćedu mi nek dica stvorit, ako se prebudu?
Susjeda još nij jako sprogovorila ove riči, jur joj počnu dica krešćat iz svega guta.
— Poj, susjeda, — rečem joj, — pak lezi! Ču ja i za te čuvat!
Ona skrsne domom, a ja sjedem na kamen pred jednim stanom ter počnem drimati. Najedno se nigdo usmakne uza me.
— Stoj! Gdo si? — zakriknem tako glasno, da se sam prestrašim.
— Za volju Božju, teče! Nekate tako krićat! — prosi me tupim glasom jedna škura osoba. To je Babinov junak Joško.
— Ča to nosiš na hrptu?
— Mer znate!... Nate, ovo su vam dva cigariji pak mućte! — S ovim skrsne junak s fratrom (tegom) na hrptu.

— Aha, nedilju je kod nas kiritof! — dojde mi na pamet, ter si udarim po čelu kao on čizmar, ki je pronašao kopito.

Na blizu pod jednom lopom zagaču guske. Obloki stana su zbog velike vrućine otvoreni, ter čujem ov razgovor:

— Skočī der se, Ive! Čula sam guske gakat! — prestraši se žena.

— A neka gaću! — odbrizne joj muž.

— Ali ako je gdo ukrade? Poj, pogledaj van!

— Ču ti se ja tužnu tugu sad stat! Zbog tih par gasak...

— No ter se ne ćeš zvuc? Ti si mi lip muž!

— Nuder neka toliko zdvajaj, ar ću te hitit van iz stelje! — završi on srdito, a žena i guske pametno zamuknu.

Sad si zapalim fajfu — cigarije sam si shranio na nedilju, ter počnem ubajati. Kad dojdem do krčme, vidim još svitilo nutri. Rekoh, ću si kupiti „na porgu“ tri decije vina, ar kot da bi bilo malo hladno. (Ovo svenek ćutim, kad idem uz krčmu.)

Na krčmi pili su ravno jedni mladenci udomaš. Bili su jur jako „va viški“, ar su jur povidali s rukami i nogami pak se dićili prikorečno.

— Ča si ti to rekao? — krikne jedan mladi muž drugomu, komu još ni u peti nij bilo da ća veli. — Da ja ne ću odnest sto kil?

— Zać ne, dećko! Ako te ja zamen s vrićom skupa na moje rame, — dohiti mu se tovaruš užpotkivajuć, a muži mu se nasmiju grubno, debelo.

Na to pukne prvi. Zaćrljeni se i zaskočī tovarušu pod nos; slijedi rić za rićum i vrijed se kobacaju na tlo i jedan drugoga šoplju; a oni drugi je gledaju i dražu: Ne boj se, Miško? Nek po njem, Pere!

Ja sidim mirno uz moje staklo. Zać da bih se mišao u nje? Mer smo nek u G... i, a ne Čornji, — mislim si pomučē. Borci se još nekoliko minut gledaju škuro pak se polako utolu. A za tretim litarom se opet ljubu i za vrat zamu. A ja sfrknem moje vino pak se preporučim. I kot on, ki je najbolje spunio svoju dužnost, hitim se uz škadanj na frišku hrženu slamu. Hvala Bogu, da nek ognja nij bilo!

(1923)

U VRUĆINI

Još nek pred dvimi tajedni porinuo je nedilju pri sv. maši tetac Šime crikvešnjaku u šaku sto austrijskih korun, neka dā moliti za lipo vrime, a sada do koga nek dojde jur mu najperkrići:

— Čuha! Na ovakovu vrućinu se jur dugo ne znam spomenut. Ako ne trapljeno čelo kukljinom (fertukom).

— A skoćite mrvu va Lajtu! — odbrizne mu jedna mlada. — Mer vam je pod vrtom!

— Joj ću ti ja tugu pojt već va vodu, — zdrhne se Šime. — Jur nisam bio va njoj da i dvajset ljet! Ali onako staklo friškoga piva... To da!

Tetac Šime ima pravo. Nemila vrućina razlija se svaki dan kot ognjena para prik sela i polja. Sve kot da pluje u bijeloj žarkoći sunca. I kad člo- vik pogleda po širokom-dalekom polju, kade se med bijelim žitom šaru i prigibuju potni ljudi, dođu mu na pamet riči Boga Stvoritelja: „U potu tvoga lica uskrbljivat ćeš si kruh.“

Trudni žnjač na polju biži svenek najzad za križiće, da se malo okripi iz zelene putre (kruglje). A divojka-beračica povuče si sve jače na nos rubac, da joj ne očrni preveć obraz. Po južini pak počne joj se polako i zamirati djelo i kad jednu rukovet povali na strnje, pogleda svakoput željno na štajerske briže, da li će sunce jur zajti. Otac ju s najper nanudja:

— Nek drži se, Julka, još ćemo nek jednoč skrosprojt.

A kad dođu na kraj, onda opet veli:

— No, još nek jedan vakao...

U selu je sve pusto, mrtvo. Nek starac školnik, ki je skoro sam doma u cijelom malom selu, babra u svojem pčelinjaku. Ali i njega pretisne vrijed vrućina ter se mrvu protegne na hladnoj steljici pčelinjaka, a neutrud- lije pčelice mu dragoljubezno brzinkaju, brundaju u uho. Pak kad se stoprv tamo k večeru prebudi, glasno se začuđi:

— Ej, ej, skoro sam zaspao!

Nek dicit nij vruće. Ča je triba čuvati prazan stan! — mislu si pametno, ili si ništa ne mislu, nego se vrijeda ukradu s doma pak hura! župst! — i jur šopaću u mlaka ili lokva med guskami i racami. Ali na večer čuju: — Ter tako ti čuvaš, ti gauženjak?! Kade si opet bio, da si pun blata?! Za ovim pozdravom zgrabi majka metlu ili kuhaču. Stoprv onda ćuti i mali Ivac, da je vruće. Pak kako!

(1923)

ZGUBIO MAŠU

Bilo je jur da i deset uri na večer, a i u žetvi je bilo, ter su bile u selu sve klupi pred hižami prazne. Sve je bilo tiho.

— Nek koracanje noćnoga čuvara je bilo ćuti po ulici... — moralo bi navadno dalje glasiti. Nek ća ovput nij tetac Flori, to je noćni čuvar, ko- racao po ulici, nego je stao pred jednom hižom. Črni kucak ležao mu je pod nogami, a on je važno i s nekakovim mudrim zagledivanjem smirao gori u zvijezde. Ali kad bi ga bio ki človik pitao, ća si sada misli, začu- djeno bi mu bio odbriznuo:

— A ništ! Ča b' si mislio?

I pravo ima. Ar on nek zato dostaje od svakoga seljaka oktalj pšenice i hlibac kruha na ljetu, da stoji ili hodi po ulici ter pazi na selo, a ne da si pri tom svakojakimi misli trapi glavu.

Ali pravoda, prez toga nij, da si koč-toč svejedno ne bi ća-to izmislio. Na primjer danas, kad je odzad u stanu udrilo jedanaest, izmislio si je, da bi morao mrvu pokuknuti u krčmu, u koj je još uvijek svituckala svića. No ter je prošao tamo. On i kucak. I velje je cecnuo na prvu klup, a kucak se je zavukao, kot se i dostoji, pod klup.

Pak su se stoprv ogledali. Naime samo Flori, ar kucak je odmah zažmao i zaspao.

No u krčmi se nij čuda prominilo od čer. U jednom nuglju zibala je krčmarica dite. Čera je je zibao on, to je krčmar. Čera se je njemu zihalo, a danas njoj.

Ali nut, blizu krčmarice uz toflju sidio je danas jedan človik. A ta člo- vik je izgledao tako zguren, tako slomljen, da se to ne more ni povidati, a manje popisati. Ruke su mu prekrižene prik stola, krljača na očima ter je nek smirao preda se u staklo.

Flori se je velje zagledao u njega i već nij mogao s očima kraj. Još i vina, ko mu je sada postavila krčmarica, zabio se je dotaknuti. I čim je već zivao u njega, tim mu se je ta človik činio tajanstveniji. Kot jedna ganjka.

Zaman si je ovput razbijao glavu, da gdo ili odakle ili kako i zač? Ali i krčmarica je nek trgnula s rameni, kad se je htio kod nje upitati pogle- dom. „No ali ovomu to moram dojt na notu, ako sam pravi noćni boktar!“ odluču se nazadnje i porine se za jedan stol bliže. Pak je ritnuo kucka čizmom, da je nek zavrišćao...

Ali tudjinac se ni ne gane.

Onda si Flori po dugom premissljanju nagne stakaoce, ispije je pak se presjeli još za jedan stol bliže i zalarma. — Krčmarica, daj der simo još dva decije, a i tomu tužnjaku tote dva!

Opet ništa. Kot da bi bio ta človik iz kamena-žabljaka.

— Hm, s ovim je zlo! — trgne se sada najzad Flori. „Ili je njega kaplja, ili on nju, na litare.“ Ter se polako odšmulja za stol i posadi ravno preda njega.

A ta človik niti ne pogleda.

To još jače udari Florija u srce. Sada sve zabrinutijim pogledom gleda u njega i maše glavom. Konačno se nastavi, odriva mu se pod krljaču ter zazine:

— He! Človik!

— No ća je?

Tudjinac stoprv sada podigne glavu.

A Flori se struni najzad na klup ter zakrikne:

— Ču teremtete!... Ovo j' cimeštar iz N... Reci, koga vraga džumriš

ovde, kot da bi čekao na sudnji dan?

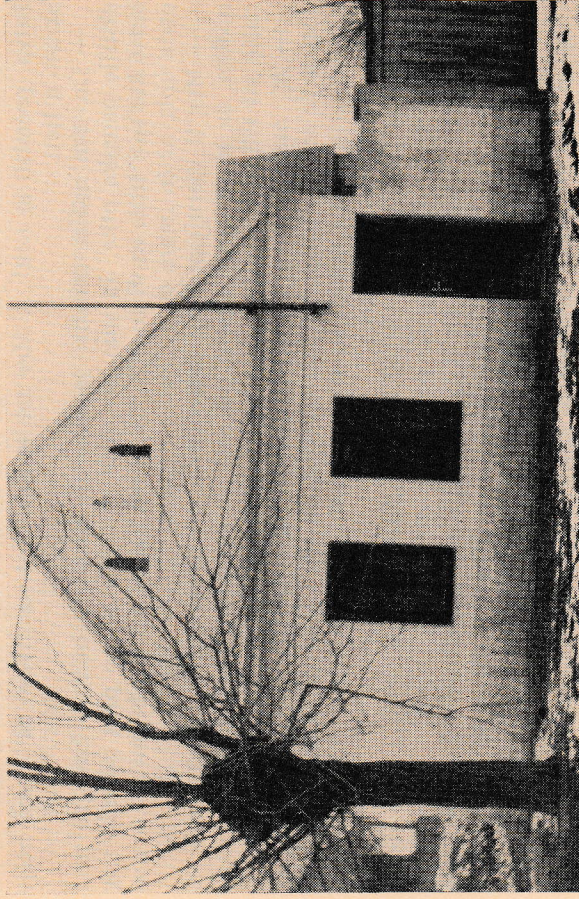
— Eh! Neka me spitkovat!

— Zač?

- Gor se ne ufam pojt domom. Ovakov špot!
 — No, no. Tako to nij tako strašno? Ča ti je? Ako je va mojoj torbi kakovoga vraćta za te...
 — Ne ću ti povidat. Ostavi...
 — Hm. Si bio znamda kade na sajmu pak si pineze zgubio?
 — E! Za pineze mi ne b' tako bilo. Ali... o špot!
 — Da ča? Još ča većega neg pineze?
 — Mašu sam zgubio.
 — Mašuuu? Recu der još jednoč!
 — No, mašu sam zgubio.
 — Jo, ča za mašu? Kakovu mašu? Čuješ, človik, ti mi se denas jako vidiš!
 — Tako posluhni, kad mi ne daš mira, — odgovori sada crikvešnjak živije. — Neditlju će bit kod nas kiritof. To znaš, ne? A na kiritof su sve nek dvi maše kod nas, kod vas, a i drugdir. No ter su me denas poslali naš gospodin na Ž. s jednim pismom, je li ćedu dojt ž-ski gospodin k nam služit veliku mašu. Ov, to je ž-ski gospodin mi nisu ništ rekli s ričom, nego su mi dali sobom jedno pismo, a u tom je bila sigurno ta maša nutri, to je, da ćedu dojt. A ja sam to pismo zgubio. Razumiš sada?
 — No čuješ, zbog toga nij vridno veljek žlice požrknut.
 — Ali kako ću se ja zutra postavit pred našega gospodina? Pak kot su ta naš stari veljek nagli.
 — No da. Povi onda, kade si zgubio to pismo?
 — A od loze prik naše drage do krčme. Va lozi sam je još imao, ali kad sam ovde pred krčmom va žep posegao, onda je već nis imao.
 — No ter onda će bit još va dragi ili kade va selu. Hajdi!
 — Ča kaniš sada va noći? Ja sam jur da i deset puti prošao gori ter došli.
 — Jo, ti! Ali ja nisam zaman noćni boktar. Češ vidit, da ću je najt.
 — No Bog daj! — A vi, krčmarica, nekate se još spat leć! — nadoda Flori.
 I zaista. Za pol ure došli su jur najzad Flori i crikvešnjak s pismom, u kom je stala maša. Pred jednim stanom zdignuo je je iz jarka Flori. — Onu noć nij išlo tecu Floriju čemerno. Ar nij prošao sam domom. Sprohadjali su ga.
 I od onda se tetac Flori već šeće po selu nego stoji, i uvijek smira već na tla nego na zvijezde, da li ne će opet najti takovo pismo, u kom stoji maša.

(1926)

Horvatov rodni stan u Malom Borištofu

ČA VELU MIŠI...

(Med Puljom i Pervanami su sve lapti, a po lapti sve škulje, a u ovi škulja sve miši, u tako nebrojnom broju, da se jur zalipaju pod zemljom ter se dojdu gori hladiti i razgovarati:

— Cin, cin... No susjed, imate još ča grist? — zapita stari Trbušnjak susjeda Trubana.

— Ej, nek skupo, susjed, jako skupo. A nas je doma kotno mišov.

— Bome, danas-zutra će pojt nam zemljoposjednikom čemrnije neg crikvenim mišom. I mi jur zvečega nek ub drobtinja živimo, a kade je još žatva, premisli si nek!... Mer mi se ona dost nazdivlje, ča nisam bolje skrbio u ljeti.

— Da, tim našim ženkam je lako za pećum babunjat, kad još nisu skusile paorske otk. Ja sam prođuće protulice skoro prez zadnjih nog ostao kot se j' hitio za manom jedan grubnjak... Ali bar bi mu se bio dao onda ubit, ar ča imam od ovakovoga žitka!

— Mer ti vjerujem. I mi ćemo nek da i do Svićnice zdržat. Onda, si mislim, da b' se kamo odselili va selo ili va malin. Svejedno bi se onde našlo još kih punih vrič.

— Aj, neka ti toga učinit, susjed! Ja ti svitujem. Čera se j' najzad doselio iz sela moj šogor, Ušac, ter veli, da jur i paorom jako sfaljuje va kosna (škrinja), a i malini su skoro prazni, ar ako nimaju vode, ar im se smrzne, ko im je motor kraj.

— Onda j' faljeno s nami. A kanio sam va ovom fajšingi odat jednu kčer. Ali, povi mi nek, ča bih ponudio gostom!

— Istina. Težak je ovo žitak ljetos. Jur bih se bio zdavno ubisio, ali dica su mi i uža pogrizla... A kotno, da b' nas nebo rado vidilo, ar jur su Tri Kralji ovde pak još nij spalo niti godine niti sniga.

— Da, ali ti seljaki, to su naši nepretelji, ki čedu nas kraj spravit. Čera — mer si mogao i ti upamet zet — došla je gospodska družina ter je sijjala mišinji otrov po tabla. Rekao sam doma, da mi se nima sada nigdor van ganut. Ali — mer poznaš denašnju dicu! — ništ se već ne maru za našu staru bradu. Ter je prošao van moj sedamnajsti, a sada mi leži doma ter si je jur sve mustaće pogrizao od velike muke. Da b' ga nek k sebi zeo Veliki Tič. Bi nas bilo manje za jedan trubac kod objeda.

— Ovomu su svenek ti nenavidnjaki, ljudi, krivi. A znaš, zač nas tako gnjavu?

— Kako da ne bih znao! Čuda porcijov su im ubisili ljetos ter kanu na našoj koži dobit to, ča zgubu va štajeromti.

— Ali, nek mir daj! Čuo sam, da će im od sada bolje pojt.

— Kako?

— Dojdući tajedan čedu počet ovde va ciglenki šilinge žgat.

— Ča ti ne veliš!

— Za istinu! Nočas sam dočuo od jednoga staroga ježa, kad sam bio patroljerat va seli.

— E, to će bit nek kakova povidajka!
— Ča mene naliže, ja je držim i na to jur dost zviijane. Znaš, to su ti zreljaki!

— S tim ali mi još svejedno nismo spašeni. Zato sam si ja jur ča zmislio: Organizirat bi se morali.

— Rekao si nešto.

— Jur imam i jedan gotov poziv pri sebi. Posluhni ga nek: Miši, drugi svega hatara, združite se! Procvala je jur i naša doba...

— Hura!

— Muči, ar je faljeno!

— Zač?

— Ča ju ne vidiš?

— Ku? Kade?

— Tu veliku črnu sraku na stazi. Kako zadušuje simo-tamo.

— No ter...!

— Jój nam, ako nas je sad čula. Ar ćemo dojt va novine. A iz novin va uzu. Tako j' zvečega...

— Onda nek stisni vrat ter s Bogom svit. Cin, cin...

(1925)

GDO JE SRICNIJI?

Postavili su si ljudi nasred sela bojni spomenik.

Jednoga vojaka iz svitloga bijeloga kamena su si postavili.

Na dan otkrivanja dobrodilo se je k njemu pod črnimi zastavami deset sel i nakinčili su ga, tužnjaka, vijenci, rožami i kiticami. Izibrani govorači su govorili lipo i žalno o pali vojaki, nesricnjaki, i ljudi stočili su on dan mnogo-mnogo suz za — mrtve.

A vojak s kamena je nek gledao preda se. Tužno, turobno, kako ga je kipar izrizao. I kako je gledao i vidio pred sobom črijedu premučenih zemaljskih ljudi, kad je gledao njihove razorane obraze, njihove klonjene glave, viseća ramena, njihove oči, kimi su gledali stakleno u maglenu budućnost, i kad je spoznao njihove prevelike skrbi i boli, onda se je činilo kao da bi se bilo njegovo otvrdnuto srce ganulo i zaškurilo od pomilovanja, njegovi kameni prsi su se zdignuli na hipac i kroz oči mu je dozvirala jedna svitla suza, jedna vruća suza za — žive.

(1923)

ODZIVKI ODIBIRANJA

- Znaš, Rozala, sada mi se j' jur zamirilo.
- Ča, Bare?
- A ovo odibiranje. Kumaj u jednom kratkom ljetu morali smo jur trikrat bižat s timi čedulami.
- Mer je istina. Ako bude ovako dalje išlo, morat ćemo vrijed kuhanje nakraj ostavit i cijele tajedne štrlit u gmajnskoj hiži.
- Mer, čuješ, ja skoro ne b' marila, kad bi i sad tako bilo, kako je prije bilo.
- Kako, misliš?
- Aj, ča me ne razumiš? Kot onda, kad su još plataći guljaše.
- Da, bud, a sada, kad i mi žene imamo glas, sad je to najjednoč došlo iz mode. A znaš, da i nam ne bi škodilo, kad b' se koč-toč najile krčmar-skoga guljaša. Mer im već ne ću pojt blizu!
- I ja ne. Neka si odibiraju!

(1923)

BARE, DORE I KATE U ŠTRAJKU

- Bare: Čujete, štete vi koč te Hrvatske Novine?
- Dore: Mer je štijem, kad imam lazno.
- Kate: A i meni je naša Reza zvečega prešte.
- Bare: No pak?!
- Dore i Kate: Ča?
- Bare: Ter ča vam se vidi to vječno podbadanje?
- Kate: A ča? Projdući put, kad mi veli muž: „Glej, Kate, opet si nutri“, bila sam se tako razljutila, da bi je bila hitila va oganj, kad mi je ne bi bili zgrabili iz ruk.
- Bare: Da, znaš, mer i meni je jur dost. Polig tih novin smo mi trime najveće klandre va Gradišću.
- Dore: I mene jur dugo jada, ali nisam htila ništ pokazat. S tim je onda gorje. Ter mi smo domaće klandre! Kot kad bi mi trime pomele sve smetije po selu!
- Bare: Pak kot da ne b' bile nigdir dalje va svitu od zavrti!
- Kate: Mer ako ćeš istinu povidat, Bare, i nisi bila dalje od Beča, ako si koč bila onde.
- Bare: Česa! A kad sam ja no bila pod bojem Estergomi va špitalji za njim.
- Kate: Jo, glej, da.

Bare: Mer mi je još i denas žao, ča sam mu onda skazala tu ljubav. Nij je vridan ta požrnjak požrti.

Kate: Aj, bud srična, da ga imaš.

Dore: Još ti nek udjela. A i hiže ti još nij zapio.

Bare: No mer vjere mu nij, da je ne će . . . Ali čujete, zato svejedno nij lipo od tih novin, da nek nas trime deru svenek. Mer ja štizam, da i druge žene koč ča velu, kot to Julia, a stoprv Jele. Takovih klandrov gor već nij od Šoprona do Kisege. Ali va te se ne ćedu ništ zabost.

Dore: Mer i jedni muži nisu bolji.

Kate: Da, kot to cenzal šujstar, a i ta fajfar Mate. Ča ti za svakaričkih štoric nimadu va sebi! Ali za te bojse ne znadu kod novin.

Dore: A sva krčma se nek rasidje od smiha, kad ti dva zazinu.

Bare: Bud, i kad je 'no jednoč on, no ki nek to, a File Palčac, protekao trikrat oko sela za bučnu desetku, to sve ništ ne stoji nutri.

Kate: To je jur zdavno bilo. Ili kad je to pred trimi tajedni nigdo grintavac bio važgao na podvornica, pak se je bilo sve selo steklo, da je oganj. A žene su se bile napregle pod špricu. I za to ništ nij bilo štat.

Dore: Da, to zatišu. A stoprv kad su se projduću srijedu školnik vozili s motorom po selu. I onda kot kad b' se bili znorili svi kukci.

Bare: Čuješ, i ta naš! Ja ne znam, ča j' to. Sad, kad se ki dičak nek muru zritne pred našim, oćene mu veljek plundre. Toga prže nij činio.

Kate: To nij tako strašno. Ali meni kokoše već ne kanu na podac. Ča se ih nazganjamo svaki večer!

Bare: Da, i moje bi nek sidale na jabuke. Morale su se jako rasplašit.

Kate: No bar je ča, ćete nek vidit, da od toga ne će bit ni riči va novina. A mi neka nek muru zazinemo i još on tajedan stojimo črno na bijelom.

Bare: A mer si već ne ću oprtit zube, a more Turak sidit na turmu.

Kate: Mer i ja ću se čuvat, da ča velim, ako veljek puknu svi novinari.

Bare: Da, još ni cvrcnut ne cemo od sada nijedna. Pak ću rado vidit, od čega ćedu nek pisat va novina?

Dore: Od čega? A još i misao ćedu človiku preštat. Takov vam je jur danas svit!

(1925)

A SANJALO MU SE J'

Današnji dan, kad su tati i tolovaji „va najlipšem cvijetu“, nij se čuditi, ako je imao tetac File prošli tajedan ovu strahovitu sanju:

Sanjalo mu se je, da kot leži na stelji u prvoj hiži, kade uvijek spi u zimi, začuje najjednoč grbastianje po oblaki. „Da će bit ovo kakov tolovaj“ — rasikne mu se velje u glavi i dušak mu najjednoč zustane. A to grbastia-

nje i rizanje po obloki nastane sve jače i sumnjivije i čuje — ar čuje dobro — kot da b' se oblok otpro pak vidi — ar i vidi dobro — da se poškulji u hižu jedna škura pešona. „On je!“ — počvrsti sada pri sebi ter leži udri- veno kot panj na stelji i nek utima. A tolovaj postane nasred hiže ter se ugleda po njoj. Kad zaoblíči Filu, ide po tiho k stelji ter mu se prigne na obraz . . . „Jej, sad sam kraj! Zadavit će me!“ — straši se na smrt raspla- šeni. Ali tat se sa zadovoljnim smihom na usti krajobrne pak počne loviti i grabiti po hiži i davati kroz oblok. A File ga sprohadja s očima; mrtvi pot ga podbija. „Da nek va ormar ne zajde!“ — drhće. Ali kot kad bi mu bio uganjao misao. Ar otpre i ormar — pak kako lako! — ter izvadi po dugljem fufnjanju ispod rublja s banknotami debelo nabitu knjižicu . . . „Vrag ti je va duši! Češ dat te pineze najzad!“ — zaviknuo bi sada File, ali — strašno! — ni glasa ne more spuščati kroz grlo, a kotrigi su mu kot iz olova ter nek klone izmučeno najzad, jur je čisto moker kot kad bi bio upao u močilo. A tolovaj hukne, s jednim špotljivim odbrizhačom (pogle- dom) u očima, opet na oblok van . . . Ovako sanja.

Drugi dan rano jutro, još nij bilo šest uri, zaletí se gospodarica u prvu hižu.

— File, za volju Kristuševu, stani se! Kokoš nij' na podaci!

— Da kade su?

— Skrsnule su! Ukrali su je!

— Ča ti ne veliš!

— Da. Nek zvuci se jur! . . . O Nazarenski Bog, ča se j' ovde stalo? — ulovi se teta za glavu, kad sada stupi diblje u hižu.

— Ča?

— A na prvój stelji fali sva steljna prateži!

— Ej neka me . . .

— Poglej der nek! O! Te moje lipe dunje, vanjkuši, plakte! Sve, sve j' odvukao . . . i košare s jají nij' . . . A vidrica s maščum, kade je? . . . Je li su nek još pinezi? — skoči sada k ormaru ter ga do dna prevrne . . . I pinez nij! Čuješ me? I pinezi su kraj! Petljari smo, petljari! O milostivni Bože! . . . A ov drivenjak drofnji ovde va hiži nutri ter drofnji pak da bi bio . . . Znaš! — zaskoči sada razljućeno k mužu — znaš, da te ne b' milo- vala veljek zadavit, ti duknja, ti! O! — ter se hiti na praznu stelju.

A File se sad polako sadi iz stelje ter zlovoljno mrrnje preda se:

— Stvorilo kada! A sanjalo mi se j' . . . (1925)

KOGA ČEMO SI?

— A glej Mare! Ter i ti si ovde? A ča to stišeš pod pazuhom?
 — Aj, ovo sam si ništo na pajku kupila. Mer je bilo dost slano. Znaš, da njemu ne smim ništ povidat, ar . . . A ti, si prodala, ili kupila?
 — Prodala. Dvoje praščice. Ali skoro zaman. Nek začavljala sam je.
 — Tako ide danas s našim dugovanjem. A drugačije, ča j' novoga kod vas?

— A ne čuda. Stari školnik su nam umrli. Bog im daj pokoj.

— Da, čula sam. Mer je bilo i od nas ljudi na pokopu, Bog im se duši smiluj. Sad su bar otkupljeni.

— Mer bolje za nje.

— Aj pravoda. Pak se je ih jur ča najavilo?

— Nek dost. Govoru, da i osam. Pak da će se ih još pet.

— Aj je! Onda ćete si moć zibirat po volji.

— Da zibirat, veliš. Sada je stoprv faljeno. Ar jednim je nek lipo grlo nad sve, drugi — spametnjaki — bi si takovoga, ki zna dobro podučavat, treći opet si želju človika, ki je već med ljude, ki ide rado na veselja. Ter tako dalje. Jedni bi mladoga, drugi starjega. Jedni kuhanoga, drugi peče- noga. Mer znaš, kakovi su ti ljudi.

— A od koga to zapravo visi?

— A Bog bi znao! Je li od biškupa, ili od grofa, ili od općine. Znaš, ja se jako ne putim ovde.

— Mer je lipše, ako se mi žene čuda ne pačamo va politiku. Ali kad smo ravno va ovom pominku, ne b' se to dalo svejedno kako-tako uredit?
 — Da, kad bi ovi naši muži htili. Ali znaš to j' tako kod nas: ki hođu na zgornju krčmu, ti simo vuču, a ki na zdolnju, oni tamo. Ter je galiba ovo.

— A ča j' svagdir triba muži! Zgrabte se jednoč vi žene ter si odiberite jednoga!

— E, da ću si ja dat vlase strzat! Ča stimaš! Žene su ti još prokšivije neg muži. Ar jedna ljubi kod ovakovih gospodinov črljena lica, druga plave oči, a treta . . . No, to bi bilo stoprv umaranje!

— No, onda će bit najspametnije, da dočekate, kako Bog uredi ov posto.

— Mer je istina. Neka on uredi. A ja sad idem. Još imam ništo posla.

— A i ja. No ter s Bogom. Daj mi tetu Julu pozdravit, a i teca.

— Hvalim. S Bogom.

— Ostante svi zdravi.

— A i vi.

(1925)

VRGANJI

- Ovo je jur strašno, kot je sada vrganji. Danas sam si ih opet punu korbu donesao. A nek da i par puti sam se ogledao, prigruo i jur sam je imao. Kot kad bi je bio gdo posijao.
- Da. Mer je tako. I ja, kumaj da sam je va jednoj vrići domom dovukao. Pak veliki su vam, da j' strahovito. Kot kad bi ljetos imali stoljetni jubileum. Človik bi se mogao sjest poda nje. —
- To j' sve ništ, ali čer si ih je Jože Petkin nabrao tri cijele kupe. Pak je morao pojt s ženom i dicom po nje.
- A velu, da je j' Jure Maturin za lozom pod jedne križiće nosio pak se j' pred noćum s dužičkimi koli po nje odvezao.
- Ča ti ne veliš! Hahaha!
- Da. A čer je kod nas povidala jedna ciganica, da su se to niki dan Longitolji jedni Bečani s teretnim automobilom ravno va lozu zavezli ter su im je nakladali. Toliko da su ih nabrali.
- No, ča je? —
- Ej ljudi — veli jedan stariji muž — ovo nij dobro! — Zae?
- A zato, ar su htli stari ljudi povidat, da kad je čuda vrganji, to zlamenuje, da će bit — glad.
- ? ? ?

(1925)

RADIO-UVADIO

- Joj, Kate, ča ti moram povidat! Ali ne ovde na veži, ne. Hodmo va vašu prvu hižu. Pak zapri obloke i žaluge. Tako. A sad hodi simo za pec ter nam daj jedan veliki rubac prik glave. Vako...
- No, ča je?
- A ča? Si vidila na farskom krovu te štajnge ter vlake?
- Da. No ter?
- Znaš, ča j' to?
- Telefon?
- Ne, duša. Tomu se veli re-ro-radio!
- Radio? Ča j' to za stvar?
- Još gorja od višak.
- Ah!...
- To su vlake, ke polovu sve glase i govore po selu i po cijelom svitu.
- Ča ti ne veliš?
- Da. Premisli si ti der nek ovo!

28

- To bi bilo strašno!
- Bome, sad nam je joj! Ar sad čedu gospodin sve dočut.
- I kad se tako mi žene koč-toč ča za ljude pominamo?
- Pravo da.
- I kad se ja s mužem pominam?
- Sve. Kad se lipo i kad se mrazno. S jednom ričum sve i svagdir. Va stanu, na polji, na podi, va škadnji...
- Neka me!...

— Da. Ali ovo je još sve ništ. Jedni jur znađu, da imadu farnik doma jur i jedne debele črne knjige, va ke čedu si sve govore popisat, ke ovako čuju, pak čedu je htit na Staro ljeťo pri vičernji va crikvi očitno preštat.

— Kristuševa mati! Ovo će bit cijel opčinski sud, kotno va „Četiri Poslidnji“ stoji.

— No!...

— Onda idem veljek k mojemu svaku, da mu povim. On je, mer znaš, meru srdit na farnika ter koč-toč i ča veli na nje. Da odsad mući! — No nek biži. A i ja ću reć tomu našemu, da mi nima već tako mrazno psovat va stanu.

(1925)

TRI KITICE UZ PUT

1.

- No, si se jur stao, Jure?
- Dača! A ti, Ferenc, si si ga znaam bio jur kupit fraklj?
- A ne. Ča štimaš, sada va korizmi? Ne znam, kamo b' me dila ta moja! Kod Paprikovi sam bio.
- Kod Paprikovi? Ča imaš ti onde iskanja, ha?
- A sam bio pogledat, je li su tetac Mate ča masnoga ostavili od čer na štalnom obločću.
- Ti! Ta oblok to je moj kras! Da mi nimaš već k toj fajfi selo hodit, ar ću ti noge zlamat!

2.

- Si bila va crikvi, Franca?
- Da.
- A za koga je bila, Bože, denas maša?

29

— A ravno za mojega ujca, mer si je poznala, za Lovru, Bog im daj pokoj. Ali znaš duša, zaman mi je bilo, nisam se mogla ništ plakati.

— Zač pak?

— A to j' strašno kot su denas ta naš školnik opet kikavi. Kot stara kočka? Ali ča j' još stara kočka!

— Mer se nij čudit. Ovo protulično vrime...

— Aj, znaš da vrime!... Ali zaistinu, tako je još nisam čula. Ko im je bilo debelo va grli, ko tanko, po petelinju. Ter sam se morala nek svu mašu jadat. A rado bi se bila mrvu plakala. Ar znaš, da su nam bili načinjili on lapat na Kamenjaki, ako ga pak i nismo dostali.

3.

— No, teče, ste jur po objedu?

— Smo, hvala Bogu, hm, hm, hm.

— A ča ste si?

— A naša Šola je rekla, hm, hm, da ćemo si s makom krpice hm, hm, hm, pak je opet bila rekla, hm, hm, da si ih ne ćemo hm, hm, hm, pak smo si je svejedno hm, hm, hm, ter su bili jako dobri hm, hm, hm.

(1926)

OKO SAVNIC (MASNIC)

— A! Naša nevjesta! Jo, kako sam vam jako vesela! No sjedte kod nas. Glejte, na vi stolac, ar ta drugi je plantav. Pak ću vam valjek ča donest. Muru savnice.

— Aj, mir im dajte tim savnicam. Jur sam je jila denas kod Dudini, Makini, Zeljovi, Petkini i Bog zna još kade i kolikrat.

— Ter ćete je i kod nas. Morate je!... Valjek, nek čekte muru... Tako. No sad nek po nji! Jite! Ova je s makom, a odz dol s orihi. Ali stojte, još ću vam i kugljufa donest, ako ga rado... Tako. Sada si nek zamte!

— Ostavte. Sam rekla, da sam se ih denas jur prik vratu.

— Ej, zato j' ništ, jilo na jilo ne škodi, nek boj na boj.

— Ali vjerujte mi, nevjesta, da ništ nisam gladna.

— Gladni! Gladni! To svaki zna, da imate i vi doma dost jist. Ali denas je kod nas kirtof!

— Ne ću! — A glej, kako lip kip imate ono. Lani ga još niste imali. Kade ste ga?

— A kćer, naša Liza, ga je iz Beča poslala. Mer je zaistinu jako lip, bud!... No zamte si sada, ar ćedu se ušušit te savnice.

30

— Lipo vas prosim, nekat me toliko nanudjat. Mer i tako znam, da su jako dobre, preveć!... A kade su vaše divičice, Marta, Roza?

— A kade bi bile? Mer znate. Na krčmi, kod tanca. Svu pratež ćedu si krajspiravit va tom blati. Jur su se bile trikrat preublič!... Ali sada si jur morate ča zet! Ako ne ćete savnic, onda od ovoga kugljufa. Pol kile putora sam zela va njega.

— Zaman se trudite, duša nevjesta, ja ne morem već denas jist, ako me ubijete!... A ove godine ljetos, su vam ča naškodile?

— Pak koliko. O dragi Bog! Sve će nam bit kraj. Ča nij tuča potukla, to će nam va vodi sagnjit. Turobno ljetu. Ne znam, kako ćemo se krez zimu odrivat. Sada još imamo ča, ali k ljetu!... Zato nek zgrabte za jedan kus, gdo zna, je li ćemo vas moć k ljetu vasedob s ovakovim ponudit.

— Hvalim, nevjesta. Još ni za ništ ne!... Bome, ljetos će bit turobno, i kod nas. Da smo nek još zdravi pak da nas Gospodin Bog ne zaostavi, ćemo se kako-tako.

— Da da. Dobro velite. Da nek zdravi ostanemo, će se kako-tako nam domjestit. Ali čujete, nevjesta, dokljek smo zdravi, nam se i jist rači. Ter se ne dajte već dalje nagovarati.

— Prosim vas, za muku Kristuševu, nekat me! Kad ne morem, ko ne morem; ar bi pukla.

— Tako to nam ne ćete toga špota učinit, da si ništ ne b' zeli?

— To nij' nikakov špot.

— Pak da kakov špot je to.

— No tako čekte, pak kašnje.

— Ne. Sada valjek si zamite!

— Jezušmarijajožef, ove žene!

— Da da. Nek zgrabte za nje. Glejte, na ovom kusići je najveć cukora, ako slatko ljubite.

— Tako, ne marim. Polovicu ću si.

— Niks to! Cijeli kus si morate zet. Ništ se ne smi zakvarit.

— Mer ča ostane, ne će po zlu projt.

— Kod nas? Onda ne poznate tih naših! To bi nek meso ter meso.

— Mer i ja sama držim već od kusa telećega ili svinjskoga... Ali kad mi ne date mira...

— No hvala Bogu, da ste si jur jednoč ča zeli! Bud vam se raču? Vjerujte, takovih savnic kot ja ne zna nijedna va seli spec, a nisam bila čuda Beći, kot to Dudina Mare.

(1926)

31

JESENSKA ELEGIJA

Šetao sam se u lozi. I nasmišila se na me gospa Jesen svojim zlatno-žutim licem. A ja na nju.

Mi, jesen i ja, dobri smo si prijatelji već nekoliko ljet.

Nekad, nije još tomu niti tako davno, pjevao sam od profulica kot od svoje najdraže mile. Kašnje potom ljubio sam, ali samo kroz kratak čas, vruće ljeto. A sada?

Sada se ćutim cvatućega majuskoga polja, nad kim letu šareni metulji i pjevaju ptice kot stariotac usred raspušćane kričeće-vičeće dičice, da ne zna kamo ili ča će. A ljeto me uvijek toliko razdraži svojom silovitošćum, svojim sunčanim žarom, streljama i grmljavinami, da bih je svakoput najradje prospao pod zatvorenimi žalugami.

Moja doba je jesen. Kad cvatu po sjenokoša same nujnomodre kitice; kad miglja nad vrti kristalni jesenski zrak, a iz drivlja pada muće list za listom; kad se vuću tih roji divljih gusak daleko, onda je moje zdravlje najbolje, a srce najmirnije.

I onda se naslonim na oblok, poduprem lice u dlane i snujem u svitli daljina svoje nove grade.

Ali kad pade prvi snig, hitro se povučem najzad. I zatvorim oblok. Strah me je.

Bojim se, da ću se zaljubiti prerano u Zimu. U tu jalovu, mrzlu stariću, ka se nek ujedno kara pod našimi obluki, drma nam svojimi koščatimi rukami vrata i zakrije nam pute i ceste od svita svojom moktrom, hladnom bijelom vlasuljom.

A mi pobignemo pred njom za peć. Tamo, kade već ništ nimamo činiti, za ništ se već boriti, samo si toplimo svoje premrlo kličee, preživamo i oglasbamo na svojem minulom žitku i sanjamo prazne sanje.

(1927)

GLADOVNJAKI

— A glej, Flomi! Odakle, he?

— A iz Esteraja.

— Jur sada? Kod nas još nisu svi krumpeljine nagnuli.

— Da, jur sada.

— Ča pak onde već nij djela?

— Za me ne! A i za druge „Burgenländare“ nek jako malo.

— Hm. Ča pak kaniš sada?

— A idem domom. Pak ću sproberat, je li ću još kade žatvu dostat.

— Onda bi bio morao jur prije dopaprit iz Esteraja, tovaruš. Ar sada je već skoro kasno. Žnjaći su jur zvećega svi sredjeni.

— No onda ću tako morat ženu služit poslat, a ja ću si doma zube na klinac ubisit.

— Ej, onda si ti jako zaostao od svita.

— Zač?

— Ča ne štiješ novine?

— Sam fro, ako je ne vidim.

— A škoda!

— Još i škoda! Štiješ koč sada va novina drugo, neg kako ljudi jedan drugomu kruh krađu iz zub?

— To je bilo do čer. Ali sada kot da b' se bio najednoč svit ubrnuo.

— Za nas ne! Siromah će siromah ostat na svevijeke. A more se svit ubraćat na peti kako će. To su htili reć i moj stariotac. I tako je.

— Ej tako posluhni me, kad ti povidam! Ki denas nima kruha doma va stoliću, ta nek mora pojt Beč, ili Peštu ili Berlin ter se najavit va jednoj kafani. Onde ga zapru va jednu gajbicu pak ako zdura da i 40 dan i noći prez jila, more si zaslužit na dvi zime dost hrane.

— Neka me držat za norca, kad vidiš, da sam i tako preveć...

— Ali glej! Ovo ti stoji čрно po bijelom.

— Eh, poj mi s timi tvojimi štoricami!

— Tako, kad ne vjeruješ, ću ti ja preštat, zglasa... Posluhni der! — — —

— Hahaha! No čuješ, ali ovoga to još nij bilo na svitu!

— Mer ti velim.

— Ali jedno mi svejedno nij svitlo!

— Ko?

— A ča će bit onda s timi, kako ću im nek reć, gladovnjaki, kad va-rošanom pinezi sfalu?

— Ha! S tim je lako. Onda ćedu se ovi sjest va gajbu, a oni ćedu je gledat, za pineze. Tako ćedu se preminjat. 40 dan će ov pol svita gladit, a 40 dan on drugi pol svita. I s ovim će dostat najednoč kuglju va glavu ta... kako no svenek veli doma va krčmi naš plantavi šnajder?

— Socijalna polbrema.

— Da, socijalna polbrema. Ali tako nikako. Zato bi bilo najbolje, dragi brate, ako b' se sada veljek mi dva najzadubrnuli Beč. Ar i ja sam prez groša. Ter bi se dali zapisat meda te nove kinclare.

— No da. Ti si bio svenek velik orcar i ostat ćeš. Ali ča mene naliže, ja ću radje krez 40 dan kamenje na cesti razbijat i suhi kruh s vodom jist, nego si tako žitak zaslužavat.

— Zač pak?

— A zato, ar človik nij opica, da sjede va gajbu ter se dá od ljudi zazirat. Nego človik ima zato dvi ruke...

— Da da. Ti si bio svenek muru sramežljiv pak ne poznaš šale va žitku. A to je falinga, zapameti si, velika falinga denas. Ali drugačije, brate, imaš pravo. Ja sâm štimam, da je to gladovanje nek jedna nora gliva na denašnjem svitu, s kom se da nek jednoč tržit.

(1926)

S ovim grozovitim krikom je tetac Šime odbušio noćas u dvanaesti ura oblok. I još jednoč je zaviknuo: „Ljudi pomozte! Razbojniki!“ Pak kad mu se nigdo nij javio — i gdo će mu se stati u polnoči? — a noćni čuvar si je ravno lulu (fajfju) namitao u dolnjem kraju, zatvorio je oblok i zarovao se opet pod dunju.

A to se j' stalo tako, da ima tetac Šime na podu množinu kukorice. Za tu kukoricu stotinu mišov, a za te miše da i pet mačak. I naredno su te mačke opet bižale za miši, a miši pred mačkami ter su u tom manevru zrušili s grede kukoricu s kolcem skupa. A ki je bio jur na takovom frontu, zna, da to zaglušit kot da top istrilju.

Nut, to je bilo, ča je zbudilo Simu iz sna. I kot svaka vrla kršćanska duša u ovakovom slučaju velje misli na razbojnike, tako i Šime. A pokidob da je imao pukšu shranjeno odzad u kladnji (rakašu), puknuo je svojim hrdjavim glom kroz oblok van: Ljudi pomozte!

Ali nevolja našega Šime je za mnogo veća i ozbiljnija, nego bi si to na prvi mah misliti mogli. To je, ona je jur stara. Tri ljeta stara. Jur cijele tri zime uživaju miši, štakori i druge besramne stvari njegovu kukoricu i pšenicu, s jednom ričum: pot njegovoga obraza. Prvu zimu mu je jedan liječnik svitovao, da si kupi lečku. Ali miši bili su spametniji, nego sve lečke. Ča se je ulovilo, nije bilo dost nit susjedljevoj mački za večeru. Drugu zimu si je preskrbio mišinjega otrova. Ta je popao. Ali ne kod mišov i štakorov, nego kod svinj, ke su se s kukoricom krmile. A sada, za tretu zimu si je othranio cijelo jato mačak i mačkurov. Ovi bi još bili zač-tač, ali svu noć ne more zbog njih zažmati s okom, a mnogokrat u noći preživi ili presanja opet vas veliki boj od Karpatov do Piave.

Ter sada mene prosit, da ja prosim bečke novine, a novine neka prosu jednoga zastupnika — svejedno bar od ke stranke — a zastupnik neka sazove seljačku komoru ili parlament, da se rastanaču o tom, kako bi se dalo učiniti, da bi i miši na njegovom podu prestali, i njegova kukorica bi ostala, a i on da bi se mogao jednoč po volji naspati. Ar ovo je jur za zdvojiti...

(1927)

— No ča je, Jule?
 — A ča će bit, Jele?
 — No ter mi ništ ne kaniš povidat?
 — Jo, a ča b' ti morala povidat?
 — No, ča nisi bila ljetos Celji?
 — A je!
 — No pak!
 — A vidilo mi se j'. Jako lipo je bilo. Čuda nas je bilo, s odzgor i s odzdol. Jedni su si znali lipše jačit neg drugi. A i da i šest gospodinov.
 — Tako je bilo i lani, kad sam ja bila. A ono...

— Ča?
 — Onoga vam nisu opet kazali?
 — Koga onoga?

— No onoga... E, bolje, ako ti ništ ne velim!... Ter ga za istinu nisi vidila?

— Jo, koga?

— A... vraga.

— Vragaa? Celji?

— No da...

— Celji, misliš? Kade j' onde vragov? Ja sam si sve kute pogledala va Celji, ali...

— A va teati... Znaš, da ti povim! Zadnji večer su nas otpeljali jedan mladi — mer bi im bile Pandrofke dale, kad bi im se bili po teati pokazali — su nas otpeljali va teatu. Mi smo štimale, da ćemo onde vidit muku Kristuševu, ili ča takovoga, lipoga, pak znaš, duša, sve sami vrazi su bižali po pozornici, ili kako se tim daskam friško veli.

— Ah!

— Da, pravi, prekučeni zali duhi. Moreš si mislit, da smo veljek sve sidile od straha i srama pod stolci.

— Zač?

— No, Bog te j' vidio, još i ne! Kad zagleđaš pred sobom jednoga zaloga, črnoga kot iz pakla.

— A čuješ, ja bih bila ljetos rado dala jedan šiling, ako...

— Duša, neka si ga željit! Još nit zaman ne!

— Vindar!... Čuješ, to bi bio adut, kad bi bila pak mogla reć tomu mojemu, kad se koč onako mrazjoda, da sam jur vidila vraga, ali takov još nij, kot je on, kad je srdit. To b' ga svejedno mrvu popalo.

— Onda još ne poznaš muže.

(1927)

NEŠTO O KIRITOFI

Katkada zna pojti človiku na kiritofu jako dobro, ali katkada i jako čemerno. Na peldu, ljetos mi je išlo dobro, ali bilo je koč i tako, da sam gledao kiritof za — karmine.

Onda sam bio, pravo, nek mali dečko, od kakovoga „veliki“ ne držu čuda. Nego mu sunu pod nos kus sirom lepnja pak poj kudaj si došao. Je pak i tako, da ciganice nisu ostavile nit sirom lepnja u stanu kod ujne ili strine.

Još gorje mi je išlo, kad sam bio jednoč s mojim ujcem Markom u A. kod jedne naše ujne na kiritofu. Ja, dičak, još nisam poznao tu našu ujnu, nit smo bili tamo pozvani. Išli smo nek tako — za probu. Zato sam ja ovput ceketao za ujcem nekom nesigurnom čutom u malom svojem srdašcu; ali ujac Marko je koracao pred manom srčeno i čvrstim zaufanjem u pečena racinja stegna.

Kad smo tamo došli, bila su putna vrata zaveružena. To zna svaki, ki je bio koč-kada na kiritofu, da j' to jur zlo. I moj ujac Marko je dobro znao, i još ga je zali nagovorio, da potukeće. I ča se j' stalo? Da i za četvrt ure su se nebeska, kanim reć ujnina vrata zaista odušila pred nami, ali još u tom istom polhipcu velje opet i zabušila. A ispod vrat bilo je začuti jedan ne jako ljubezan glas: „Pojte se na krčmu našerat, ja nisam za vas kuhala!“

I prošli smo na krčmu. Ja sam se mer skroz plakao. Ali ujče Marko se ga je vrlo natukao, od jađa.

Spodobno, ali svejedno za kaplju bolje mi je prošlo jednoč drugda. Ovput sam bio s mojim študenti-drugi u Z. na kiritofu. Bilo nas je da i šest ili sedam. I svi sedmimi, gladni i prez novca kot smo bili, stupili smo hrabreno nutar u stan k jednomu našem rodjaku u petom ili šestom koljenu.

Ali ov nikako nije htio razumiti, da smo došli k njemu na kiritof. Još ni pominati se nij htio s nami za kiritof. Nego nas je gledao čudno i strašno, kot gleda on, komu se kani najjednoč krov zrušiti na glavu.

A mi smo se mirno i ljubezno posadili oko stola, prekrížili nogu na nogu i marljivo smirali ko na gospodara ko na kuhinjska vrata. Kad smo bili presidili tako jur da i pol ure, a gospodar nam ništ nij donesao i još jednoč pol ure, a on nam opet ništ nij donesao, onda se je našemu rodjaku, ki je sidio dosle kotno Danijel med lavi, najjednoč nek zasvitilo lice i rekao je:

„Škoda, da naše matere nij sada doma; ali hod'te s manom. S tim nas je otpeljao najzad u vrt — mi smo se ujedno ugledivali, da kade zvara ovde pivo. Ali on pokaže sada na dvoja stabla i sprogovori svojim najmilijim glasom: „Glejte ovo lipih bubuljic! Ko čete bijelih, ko čete črnih. Ter se ih nek najjte. Ništ mi ne će bit žao, ako i sve pojite.“

Reče i okrene se. A mi smo se najili vrlo bubuljic, na kiritof. Samo smo si mislili pri sebi: „Ovput je tetac dostao študente, a ne študenti teca.“

Po tom zlom dogodjaju sam si čvrsto najperzeo, da se ne će kazati već nigde na kiritofu donle, dokle mi ne zrastu mustaći. A i onda će pojti nek tako, ako me pozovu. Pak ako me i pozovu, ću pojti jur za jedan dan prije. Ovo moje najperzimanje nastalo je u meni još čvršće otkad sam čuo za jednoga Juru — ne ću povidati odakle. Na Poljanci ga poznaju.

To je bio človik, ki je rado išao na goste i uvijek jur na predvečer, bilo lipo ili mrsko vrime.

Jednoč je bila došla na isti predvečer kiritofa strahovita godina, takova, da su još i ciganice ostale doma. Ali Jure se je vindar otpravio u svoji svakidanji čizma — svetačne si je zeo pod pazuh, i kot je dospio na mjesto, velje se je zavukao na pod, zarovao u sijeno i zaspao.

Drugi dan jutro, kad se je gospodarica postavila pred kuhinjska vrata i vidila, da još uvijek strašno curi, rekla je nutar družini: „Ej, denas naš Jure ne će dojt!“

Ali nato će Jure iz poda: „Da, Jure je jur ovde!“

(1927)

NA GROBLJU

Bilo je krasno na groblju.

Krasno i tiho-tužno.

Nad grobi lebdili, skakljali su bijeli i črljeni plameni, a med njimi su klečali škuri človičji obliki, mladi i stari, molili i ronili suze.

Onda je dokrisio na vrata nutar s gorućom cigaretom u ruki jedan mladi človik, strgnuo krjaču doli s glave i počeo nehajno pohađjati med grobi. I zač bi se turobio? On još nikoga nima ovde. Još su mu doma svi živi.

Kade ter kade je postao i smirao nerazumivim, ravnodušnim licem u te ščućute, moleće ljude.

Ali na jednom grobu mu je nehotno zustalo oko. Na tom je klečala i oplakivala jedna mlada divojka svoju pokojnu majku. Poznao je dobro divojku, ar mu je susjeda, i nje majku, ka je nedavno preminula.

I kot je gledao zamišljeno divojku i grob i spomenjivao se na svoju susjedu, ka je još pred četрнаest dani hodila na njihov zdenac po vodu i razgovarala se s njegovom majkom živa — —, i kad mu se je ovako polako i muče dopružala misao do svoje žive majke i povallila ju u lijes i okrojila svićami — —, onda ga je najjednoč zažgalo u srcu kot da su mu meč zaboli u nje, a na prsa mu je legla nekakova željezna težina i zdahnuo je stresajući se kot u groznici: „Ah, Bože, to će bit strašno!“ —

Pak se je prekućio na koleno uz divojku-susjedu. I zakrio si lice. . .

(1927)

PREVRNUTI SVIT

Stari ljudi se rado tužu, da je danas sve prevrnutu na svitu.

Nut, tu tužbu znam i ja podupriti jednim razlogom.

Stalo se je da i pred dvadesetimi ljeti, onda, kad je još rijetko ki seoski človik vidio automobil, da smo išli ja pak moj stariotac po cesti. A to je bilo ravno na ketheljskomu brigu, kad su me stariotac domom peljali iz Ugar. Ja sam imao dva i pol dukata u žepu — moju plaću — a oni dva-deset krajcarov. K tomu još je bio ta isti dan na Pulji, kade smo morali skroz, kiritof. Ter smo se luljali i raznavljali dobre volje po brigu dolu.

Najednoč dobrunda da i sto korakov pred nami takov jedan automobil. A ni ja ni stariotac nismo još vidili u svojem žitku takovu stvar. Potom si more svaki predstaviti, kako smo se obadva jako prestrašili. Stariotac još već nego ja, ar poznato je, da se stari već boju za svoj žitak nego mladi.

U prvom hipu smo nek ostali od straha ščučnuti nasred ceste. A automobil je nek sve bižao k nam, vrteći se simo-tamo po cesti, tako, da se nismo ufali stupiti nit na livo nit na desno. Tisk pred njim, to je, kad nam je jur bio došao na pet metarov, zgrabio sam najednoč staroga oca za špenzar i odreketao se s njim u jarak uz cestu. Onde smo se hitili na obraz, zaprli oči, zatvrdili uši i dočekali strahom, dokle je automobil odrompotao uz nas, i stali se stoprv, kad je jur kade kod Sambotela zatrubio.

Tako j' bilo onda. A sada?

Nedavno sam išao uz jedno selo. Na putu igrala su se dica, kad doteče po cesti automobil. Nato skoču ta mala dica nazlobno-segurno nasred uske ceste pred automobil. Ov se mora hitro okrenuti, zaveze se u jarak i prefirne.

A dica ostanu raspadajući se od smiha na putu.

Nut, ovo je ta prevrnuti svit.

(1927)

NAJOŠTRIJI POST

— No ča je, Mare?

— A ča će bit, Šola. Mer znaš, Korizma ter post.

— Bome Korizma i post. A kod nas gor oštar post. Ar si ljetos nijedne mismo zaklali. Ku smo si redili, da ćemo si ju, ta nam je, mer znaš, još u ljeti crknula, a mlade smo morali prodat, da porcije splatimo. No ter ovako je kod nas ljetos oštar post.

— Mir daj, Mare. I nam ne ide bolje; ako ne još gorje. Mi jur nimamo kruha va stolu.

— Ah!...

— Bome, prava Božja istina, da sam si morala kod susjede jur krušne muke posudit. Ar lani je ostao ta naš prez žatve. A premisli si, kade smo još do nove žatve!

— Hm. Kade? A još se sitva ne zeleni.

— Bud...

— No onda je to kod vas još oštiriji post. Ar još i prez kruha biti, nasred marca, to je stoprv strašno.

— Pak kad imaš još kup dice va stani, ki bi svi ham, ham.

— Za istinu! No onda se ja već ništ ne ću tužit. Ar moja se svejedno moru još kruha najist. Ali ča je tebi, Luca, da se ništ ne kaniš javit?

— Meni? A dost! Preveć. Ali ja vas nek poslušam.

— Tako to i tebi ne fali ča? Vi se još dost dobro stojjite.

— Da se dobro stojjimo? Da mi ništ ne fali? A već neg vam svim. Stoprv ja imam ljetos Korizmu!

— Ah!

— Nu der neka...

— A još jednoč ću reć, da imam ja najoštriji post.

— Poj der.

— Neka nas norit.

— Kad je pak tako. Znate, ta naša mlada snaha...

— Roza?

— Da, Roza.

— Ča imaš jur s njom?

— A da takovoga stvorenja još nij bilo va seli, a manje va našoj rodbini.

— No poglejte najednoč tu Rozu. A kako se j' svenek sveta kazala.

Vidite, vidite, kakove su te snahe. Ter ti je tako neugodna?

— Jur sam dovljek s njom. Va grob će me spravit.

— No sprogovori, kako ali zač?

— A znate, takovo mekolupo još nij znesla kokoš, kot je ta naša mlada. Kad joj velim, poj der Roza po to, ali donesi mi ono, valjek ide! Ne ide, neg skoči. Kad se urupim na nju, nek trgne s rameni i kad ju s čim podobodem, mi se nek nasmije. Jur sam sproberala sve, ali sve na svitu. Sve sam joj prekopala, sve nje stare drage zbrojila. Pak štimate, da će se karat s manom. O je! Još ni pregovorit mi ne će nigdar; a morem ju va plot zaplest. No ter nek moram sada pod starost, kad bi se človik kočtoč svejedno nek rado svadio, moram krez cijel dan nek nako tanko i lipo grkovat kot ona stara grlica va gajbi. No vjerujte mi, ovako teške Korizme još nisam doživila.

(1927)

KONTRA I REKONTRA

- Si štao, susjed, da se j' va Ameriki jedan brig zrušio? Sad već zaistinu ne znam, ča se more još dogodit na svitu.
- To j' sve ništ, Mate! Ali moja hržulja na Krči je kraj. Ta zadnji snig je svu požerao.
- To j' nek hržulja, Jure! Češ ju zorat pak češ posijjat zob ili jarac na nju, kad dojde protulična sitva. Ali tamo doli va Hercegovini, mer češ znat za nju, ljudi jur od glada umiraju.
- E, to se opet nek noriš.
- Bogme! ... Ovo štijem, da va cijeli seli ne češ najt žalož kruha ter da ljudi jur već misec nek ob korenji i travi živu.
- To j' pak strašno! No, hvala Bogu, tako daleko mi još nismo. Ja još imam lanjskoga kruha.
- No ter ne jauči. — — — (1928)

IZ ŠKOLE

- Farnik: No dica, ki mi znate povidat, kako razlikujemo kotrige svete Materie Crikve?
- Svi: Ja! Ja!
- Farnik: No, neka nam povi Jandrac ono va četrtom škamlji.
- Jandrac: Kotrige svete Materie Crikve razlikujemo: prvić učea Crikva, drugić poslušajuća Crikva, a tretić ...
- Farnik: No?
- Jandrac: A tretić drimajuća crikva.
- Farnik: Oho! ... Pak ki bi slišili, na peldu, va tu drimajuću crikvu?
- Jandrac (slavodobitno): Naš stariotac!
- (1928)

TRGADBA BEZ VINA

- No, tetac File, vam se ča rači? — reče mladi gospodar Štefe nedilju popodne, ter se cecne uz starca susjeda, ki uprav južina kus kruha.
- Ali da. Nek još tako zdrave zube bih morao imat kot to ti. Pak 'nako mozanku dobroga črijenoga, s čim bih si koč-toč i poplavio — odvrati starac.
- A kupte si ga tri decije. Mer ga je dost kod krčmarov.
- Da, kupte si ga! Kako se vi mladi lako pobrcujete s tom ričom. A kad nimate, s čim da si ča kupite, onda vam veljek prestane pamet — Mi stari si jednoč ništ nismo pravali kupovat, zvana soli i svitila. Svega je bilo dost doma va stanu. I puna pivnica vina. Da i pred dvajsetimi ili tri-desetimi ljeti.
- Ej, tečko, ne b' bilo čemerno ni denas, 'nako da i tri-četiri lagvići vina, svaki po deset vidar. Hm.
- Mer bi ga moglo bit i dandenas još dost, kad vi mladi ne bi bili zatrli sve vinograde ... Ali vi bi nek lapte orali ter sijali, a vinogradi bi se bili morali sami sebe ukopat.
- Aj, kad nek svako deseto ljeto urodu zaspravlje.
- A mer se i s poljem ne stoji čuda bolje. Jednoč tuča, drugoč mraz, onda opet miši. A za njimi cijelo ljeto nevolja i tuga ... A mi smo si ga htili onda nek donest vrč iz pivnice pak, ako j' bilo koč i muru kiselo, smo se ga htili napit, napit ter si zajačit i veljek su ušle sve tužne tuge iz stana na Goli brig ... Još i moja stara, hej kako veselo i javorno se je onda ufr-kivala po stanu, a sada nek uvijek rešči ter brunda kot kofač, ki jur nij sto ljet dušao kolomaza.
- Jo, teče, vam je bilo lako vinograde gajit, kad još nij bilo filoksera.
- A gdo to veli, da je nij bilo? I nju je Bog stvorio, veljek na početku svita. Nek ča se nij segurala va naše vinograde, dokljek smo još poštovali kot se za kršćane dostoji onoga svetoga Donata va gori ... Ali, bud, kad se j' jednoč vam zagrostilo pojt na njegov god van va goru — mi smo naš čas i Celje nek piše išli — veljek su bili svi vinogradi kraj. — A kako j' bila lipa, ta prošecija k svetomu Donatu! Još i gospodin su joj se veselili, ar smo im nametali svakiput pun koč buč.
- No, neka vam bude, teče.
- Kad je tako! Još i čerišnje, ke su još ostale pod slivljem, ne čedu potljek već toliko donest kot su htile va moji ljeti.
- E, da nek pšenica dobro urodi pak da blago ima dobru cijenu ...
- Kad pak ne urodi, a blago nima cijene, kot ovo ljeto kod nas, onda i ti moreš suhi kruh gvambat s vodom, na trgadbu.
- (1928)

NEDILJU PRED MAŠOM

Prva fajfa duhana

Kad je gospodar Štefko oko sedmih metnuo vile za stalna vrata ter se onakov, kakov je bio, u svakidanjji hlača, u košuljici i pačljini s osinjem u vlasi pak s fajfom u ruki postavio pred putna vrata, jur je susjed Merte marljivo cicao na pragu pred svojom hižom.

- No hodi. Cecni muru uza me! — rekao je i odsjeo za peđanj dalje
- Pak si zapali.
- Da, ali nač. Nimam ga ni batva doma. A i po papar bih morao pojt našoj materi, va lodnu.
- Na, ovo ti je moj mišak. Ter si nameći. A po papar neka ti se zritne ko dite. Mer ih imaš da i četvero.
- Mer je istina... Tako se porukni još da i za palac!... Ah! Sad ću bar muru počinut. Ar sam ti vas kraj.
- Od čega? Ča se nisi zispao?
- Sam ti se kucka. Cijelu noć me j' ništo grizlo. A da i tri putē sam si stresao košulju i gaće.
- A kod nas su bili noćas opet na jabuka.

— Al...

- Da. Pak štimaš, da sam ti mogao koga ulovit? Kot sam se htio skočit i doletit najzad na vrt, jur su bili na šopronskom putu, ti tolovaji.
- A da ča ćedu te znam čekat, kleće pod jabukom.
- No, ali denas ću im zakiselit, te naše slatke (jabuke). Leć ću se ravno pod jabuku. A cipe uza se. Pak neka der mi nek dojdu. Ar dojt ćedu opet. To j' kot va Svetom Pismu.

— Pak, da ti ne bude išlo, kot je išlo projduću nedilju Pavi Pipli-ćevomu.

- A kako j' njemu išlo.
- Ča još ništ nisi čuo od toga?
- Ne.
- No, i on se j' bio legao tako pod jabuku, merkat. Pak se je našao Bog zna kade va ploti međ koprivami, da je imao još do čer sve mehure po noga. A međ prste su mu bili nazabadali stakalja.
- Sotoni.

— Mer znaš, da im se ja ne b' dao za norca držat, zbog jabuk. Neka je žeru. Mer ih je dost ljetos.

- A ča štimaš, da je meni za nje. Nek ta naša iauće svenek, da ča će onda ženam prepeložit, kad joj dojdu u zimi perje čihat.
- Hm. Neka im krofljine pak da i par litarov zakipljenoga. Štimaš, da onda ne b' došle i drugi dan na perje... Hahaha.
- Ali 'nako kugljufa pak dižicu „zruši se teja“, ne?... Hehehe.
- A ča j' to za jedno te?

— A upitaj se na Pulji. — Mer znaš, da i ja radje kus mesa pod z-ljem ili pod bućom, neg sirove jabuke.

— Si jur bio denas po nje?

— Poč?

— No, po meso.

- Ne, denas nisam morao. Naša Mare je čer jednoj raci vrat zakrenula.
- Oho. Onda su naša punica drugačiji. Oni nam nek onda pofrgunadu ko piple, kad im kani crknut. Pak nas nabilu, da j' nek bilo šantavo... Zato nam ja radje donesem na nedilju da i tri ftralje kile guvedskogoga.

— Kod koga si bio denas po nje?

— A kod zgornjega.

— Pak ti nij' dao sve košće?

— A ne. Ovput je tusto ubio.

- No, onda si imao i tako sriću. Ali ja sam bio to projduću nedilju kod zdolnjega... Ona mi je bila zapovidala, da joj ga donesem na pećenju, a on, Rajzner, mi je bio dao na guljaš. Ter me j' kanila gonit s njim najzad. A znaš, da ću ti ja bižat još i meso zminjat. Neka je, kakovo je, da j' nek od krave. Ter smo se skoro svadili, valjek na rani.
- Jo, ništ laglje, kod žen.

Druga fajfa duhana

— No, ćemo si nametat još jednoč, ha?

— Ne marim. Nek... hm, ja b' se morao pojt denas još pošiškat....

— Zač?

— No ča ne?

— Mer ti ne visu (vlasi) još prik hrpta.

- Znam. Ali kad bi ti tu našu čuo. Nek tolič mi je po deseti put rekla, da jur zgledam kotno nimški cigan.
- No ter se pojt.

— Da, lako j' reć, poj se. Kad bi nek ta Miško Maturin bolji mašin imao. Ali to nij mašin. To j' brana. Pak i škare su mu zvećega kot s driva.

— Mer je istina. I mene je to pred kiritofoom po vražju zdrmao. Kot kad gušku žulju. Ali ča ćeš, kad sada još nit takovoga nimamo va seli.

— No ter, ča misliš, ha, ću se svedno pojt?

— Ako se znaš jako paščit... Ar sad moradu vrijed i zvonit.

— E, denas radje ne. Ču se dospit i dojduću nedilju, no ča ne?

— Ali da ča.

— Dost, ako se moram opet podbrit.

— Zač? Ča to tako teško ide kod tebe?

- To ne. Ali nebere dokljek si ja svoju sprav najdem; britvu, sapun i to drugo. Donjek zvećega i po drugi put zazvonu. A onda se nek friško pogrbašćem ter se koč-toč vas porizēm.
- Kako to?

— Mer znaš, da imam pun stan dice. Pak mi ta naša najmladja od jedne

nedilje do druge sve razvuće.

— Zato si ja svoju sprav za gredom držim.

— A ja zgora na ormaru. Ali to j' sve zaman. Nezđavno mi je bila vas

tok s pijeskom napunila. A britvu sam si morao spod šupetljina van zgrbastat.

— To j' još sve ništ. Ali posluhni der ti, ča se j' meni sada na Malu mašu stalo. Ja nek imam jednoga (dičaka), ali ta j' gvišno komu vražiću s torbe spao.

— Če se uputit, kad veći nastane.

— No, Bog daj. Ali malo j' ufanja. No ter, kako ti povidam, sam bio u drugom zvonu jur čisto spravan, nek svetačna krljača mi je još falila. A ta mi visi jur od vijeka najper na trami, da bi ju još i fuli našao. Ali kad sam si išao u prvu hižu po nju, toti visi na čavlu jedna druga krljača. To je, krljača je bila i tako moja, nek ja ju nisam prepoznao, ar mi je bio ta gauženjak jedan moj stari žđral zabo za nju. Ter sam uptikao simo-tamo po stanu, ženi sve ormare prevrnuo. A nazadnje sam morao stoprv va svakidanjoj va crikvu.

— Hehe. Pak ča si s njim?

— A ča. Zmlatio sam ga vrlo.

— Ja reku, da si ga pohvalio ... Ali, čuješ, ne zvonu jur?

— Aje, zvonu. Hajdmo se podbrit!

— No, hodmo tako va ime Božje ... Hvalim dosljek na duhanu, dokljek ti ga najzadvrnem.

— Češ mi ga vrnut koč.

— E, kako j' bilo ovde dobro sidit. Da nek ta naš gospodin ne b' opet tako dugo prodikovali denas.

— Istina je. To j' koč-toč muru i preveć, kako čuda znadu razlagat. Ali nek mir daj. Morebit, da još koga mladoga doživimo. Titakovi znadu za pol friže upravit sve.

— Mer ne b' škodilo Ja jur kumaj da zduram stoje pod korusšem.

(1929)

KROFLJINI

Ne poznam „gustar“ današnje dice, ali u mojoj dobi si mi dica nikako nismo znali predstaviti mesopust — bez krofljinov (frit).

A naša majka opet nisu htili nikako spoznati, da se mesopust ne da upravit i bez krofljinov.

Zato je bio med nami, to je med dicom i majkom na svaki mesopust tih, ali pravi bojni stališ, u kom smo mi dica najveć upirali i udarali na majku onim oružjem, ko da još i kamen gane. Naime našimi ditijskimi očima. Ovi oči gledali su onda tako milo-omiljato u majkin obraz, a kada i ronili tako gusto vodiću, da su naša majka stupali ča do košćic u naši suza.

More se misliti, da su u ovako vodenom suznom boju skoro uvijek naša majka zgubili, a mi smo, mali i nejak, dobili. I na mesopusni utorak bilo je zvećega punu rajnu krofljinov, ili barem — trešća.

Ali na jedan mesopust su bili naša majka nek najednoč, još jutro, skrsnuli. A Bog bi znao kamo. Morebit i po kako važnom poslu. Ali ča je najstariji brat, Štefac, on je rekao, da zbog — krofljinov. Ar da je čuo, kako su se majka još čera tužili ocu, da se nahadjaju od prvoga klala već jedva tri žlice masti u vidnici. A drugo „klalo“ je još u jeseni crklo. Da. A krofljinom je triba čuda-čuda masti.

Mi smo svi na ta glas oplavili.

Ali velje u drugi mah smo jur odlučili, da od navadnih krofljinov vindar ne ćemo popustiti. A bude stalo i batic.

Samo je bilo triba najprije izviditi, da gdo će biti ta dan kod nas kuhar. No, kad su stariotac došli oko deseti u kuhinju, ter si počeli zasukavati rukave, da nam načinu nuke na supi, kot su im majka bili naručili, mi smo svi najednoč zajujuknuli od veselja, ar smo znali, da ćemo imati sa starim ocem lagak posao.

I nismo se vkamili.

Stariotac su prve dva naše napadaje još srično odbili s kapom ter nas vanstirali, ali na tretiput su nam opstali. Nek mast smo mi morali ukrasti iz kamrice.

Pak su počeli peč krofljine.

I ugodali su im se.

Ar kad sam se ja s jednim takovim krofljinom zgodio mojoj sestri u hrbat, zabila joj se je rič. Stoprv pod večer joj je došla najzad.

(1929)

OKO PEĆI

Najradje bih i ovo paprikovanje tako počeo kot navadno: „Hej, blaženi su bili oni stari časi ...“, kad se ne bih bojao, da će se ovakov početak našim mladim štiteljem polako jur i zamiriti, a stari opet bi mi mogli jednoč i odbriznuti: „Ter ča vi, mladić, razumite od naših starih časov“ ali to jedno je prava b. istina, ar sam je sâm skusio, da su bile barem one starijske peći u naši hiža čuda prijatnije i praktičnije, nego su današnje, moderne.

Pak i uvijek je bila jedna staramajka s toplim, širokim krilom, u kom ima mjesta, ako mora biti, i pet razvlasanih glavica, mnogo prijatnija i praktičnija, nego jedna žitka-vitka, gizdava gospica, ka nek onako s visoka gleda na človika dol, a uz to je i mrzla.

Takove milostivne staramajke su bile naše starinske peći sa svojom prostranom klupom naokolo, a tako prokšive frajljice su današnje peći,

kih najzalnije svojstvo je to, da nas nek onda griju, kad je nje volja ili kad imadu otac dost (pinez) za drva, a i onda nas griju nek onako da i tri korake od hrpta. Ar paorske klupi oko sebe njihove elegantni oblik ne trpi. A recite, ča je peć prez klupi? Kot kočka prez kreljutov, kot povidajka prez šale, kot... Na kratki, peć mora biti opasana obiljnom klupčicom da se dâ o njoj nešto ljubeznoga i teploga reći.

Ovakova je bila stara peć u našem starom domu. Ona je bila zapravo, naime u zim, kad su si vjetri fučkali uz dimnjak, kad je snig kot krljača veliko padao, središće i najmilije zaviče obiteljskoga života.

Svaki večer, kad smo htili velikoj rajni s krumpiri na dno dojt i potom zmoliti Andjelsko pozdravljenje, svi smo jur jedva mogli dočekati, da se povučemo za peć. Majka su si htili navadno jednu košaru s pažonom zeti u krilo i tribiti, otac fajfu zapaliti, a mi mali htili smo se šćučnuti u jedan gubonac i tako smo svi skupa nekom neopisivom nasladom uživali, kako nam je toplina stare peći preudirala kroz premrle kotrige, sve jače, sve dablje, doklegod su nam se hrpti jur i mrvu spekli, a stali, ocu fajfa iz zub spala, a mi, dičarija, zamuknuli i počeli se tih, potajno u limbuš brodit. Ali onda su se majka jur i zbudili i zalarmali: „Oho, vi bi se nek pod dunju zarovali. Ali prlje molit!“

Ovako je, mislim, moglo biti na zimske večere i po drugi stani našega sela. Pravoda, ov prizor (kip) uz peć htio je biti katkada i za mnogo življiji i zanimljiviji. Na primjer, kad su htili k gospodaru muži selo dojt ter si na klupi uz peć izminjati svoje „Političke poglede“. Ili kad su došle teta, ujna, strina i svaća pitati gospodaricu, je li joj jur guske ča nesu, ali kot se j' vrijed pokazalo, najveć zbog toga, da jo nima dati Ivana za Pećkinu Maricu, s kom se jur od kiritofa draga, ar Marica je — ča ti ne znaš toga? — iz viškinjega stana. Nego, ako ga kanu jur oženiti, onda bi bila na peldu ovo Liza Mikulačeva za njega, djelovna, poštena divojka, a ništ gizdosti u sebi, premda koč-toč s livim okom mrvu poškilji, ali to joj još i dobro stoji. Pak ča je najvaljanije na njoj, ima na sedam kabao, a i dvadeset milijunov, kad se budu s bratom dilili... Nemanje vruće je bilo za pećum, kad se je htio gospodar Jure posvaditi sa svojom Rezom i nju starom škrebetajkom nazvati, ča je ona kanila, da na dojduću srijedu zakolju, a on da na dojdūći četvrtak. Ar ona da bi ravno četvrtak išla Kerestur dicit na pratež kupovati a on bi se vozio upravo srijedu u malin, ar da će onda i svak. „Da pravu! Da pak opet ostanete skupa kade na mrcini. Sada jus ne!“ — bila bi u ovom boju zadnja rič Reze, da Jure nima fajfišća pri ruki.

Pravoda, najveću ulogu je igrala stara peć uvijek dočekati, nego u tamnom tajan-kade se da mali Jezuš ugodnije i veselije dočekati, nego u tamnom tajan-stvenom kutu za toplom pećicom? I da smo ga zaista s najvećim i najglasnijim veseljem čekali, svidōči to, da su naša mati ovakovu dob ujedno bižali iz kuhinje (veže) u hižu i dizali ruke k nebu: „Za volju Božju, nekate jur i te peći zrušit!“ No pokidob, da se peć svejedno nijednoč nij zrušila, kot su se ono negda zidine varoša Jeriha, ili zato, ča naš glas vindar nij bio tako jak kot Židovov ili zbog toga, ča je bila naša peć bolje zidana

od onih varoških stijen — nam je bila zato ta slavna rič naše matere nek poziv, da još bolje krešćimo i tancamo oko peći.

Strrašno šalno je bilo i onda, kad se je htla nabroditi na perječihanje puna hiža divojak i žen. A ne dugo za njimi, onako da i za četvrt ure, htilo se je i isto toliko ditičev dovluć k nam ter se za peć posaditi. I onda su počeli štorice zmikati. Jedan jače nego drugi i jednu smišnjiju nego drugu. Kad se divojke najednoč već nisu mogle zdržati, prasnule su u glasan smih. Nut, ravno ovo je bio ta hipac, na koga smo mi, mali, za pećum čekali. Hural — i namah smo svi, čagod nas je bilo u domaćem gnjazdu, prhnuli nasred hiže i počeli razleteni mah puhati u višak. Ki ga zna više. Čim je postao zblud u hiži potpun i durao je tako dugo, doklegod nas nij komando ili „roroka“ (palica) našega hižnoga poglavara zapovidala opet za peć.

Ali čuvam ja, a tako naredno i drugi, još i druge uspomene, ke me do danas tako nježno vežu s našom starom pećum.

Bilo je jedanput jako zima vani, tako, da je još i naš kućak smio prik hižnoga praga. Nek stariotac su dugo fufnjali na dvoru, a da nigdo nij znao zač. Konačno su se doselili u hižu s jednim cijelim borom i velikim svežnjem kolcev. Svi smo je presenećeni gledali, a najveć mi dica. Pak su počeli mirno i prez riči nasred hiže piliti i oblati, vrtati i nakavati, i malo po malo se je počelo pod njihovimi rukami nešto stvarati, od čega nigdo nij znao, ča kani biti. Pravoda, mati i otac su vindar vrijed spoznali nakanjenje staroga oca, nek ča nam nisu htili uvaditi. Reksi, neka pucamo od radoznalosti. A i pucali smo, gotovo se jur i raspuknuli, kad se je jedan od nas na zadnje svejedno poufao da je pita: „Stari čaće, ča to načinjate?“ „A cintré“ — rekli su oni ter se tanko nasmišili pod mustaći. Samo da mi nismo vjerovali tomu uvadjivomu posmišku, nego smo si počeli šušljati: Aha, to će bit opet kakova igra za nas, kakovih su nam stariotac puno ponačinjali, ter smo još uzrujaniji šćekivali on večer da i do jedinaestih, da još ta dan doživimo čudo, kad si naš stariotac nek najednoč zavriraju na ti „cintra“. No, san je bio vindar jači nego naša znatiželja, ter su nas mat po redu ponosili na stelju. Ali tu noć nam se je svim krasno sanjalo. Vidili smo nebo zvrhu nas kot jedne velike cintré, a na cintra su sidili stariotac s dužičkom bradom kot Otac Bog i cintrali, tako lipo cintrali, da su se svi andjeli iz neba tamo stekli. Ovako sanja... A kad smo se sutradan stali, našli smo na dvoru nek jednoga velikoga drivenogoga baku s dvanaest-četnaest rogi ili žbicama, na ke su naša mati jur bili obisili nek koliko stubljakov (brnene lonce za mliko) sušiti. To su bile cintré našega staroga oca... Bog im plati za našu ondašnju divnu sanju.

A jednoč drugda je opet mrazno snigalo, kad je negdo potucao na vanjski vrati. Bio je jedan trudan putnik. Naši su ga odmah pod obrambu zeli, nahranili, i mu nasred hiže stelju prostrli iz škopi. Ali prije, nego bi se legao, pozvali smo ga, da malo sjede za peć. I siromah človik je bio jako zahvalan, i pokidob da nij imao ničesa, čim bi platio, a bio je uz to jako živ i veseo muž, počeo je nam dicit povidati svakakove vesele i nevesele povidajke. Jedna od tih je glasila od jednoga gavrana, ki je bio, na naše

najveće čudjenje, doživio sto ljet... Zato sam se morao i nasmiјati, kad sam stoprν ljetos štao u hrvatskom kalendaru, da gavran more — znamda ako ne pije alkohola — postat i sto ljet star. Ej, gospodine uredniče, to sam ja jur doznao još prije trideset ljet, jednoč za pečum. —

Potle toga vrimenta se je jur čuda đima skadilo kroz naš dimnjak. I hvala Bogu, danas se još kadi. Ali ne već iz one stare, mile peći...

(1930)

ZIMA JE NA SVITU

Živio je nasred gore, skoro uvijek nek pri sebi kot pustinac, jedan človik. Ta človik je bio mrzak, kot suha tikva (buča); a kad je htio katkada zaškljiti iz kuta svojih surih očiju, bio je upravo odvratat, oduran. Ter su mnogi mislili, da nima ni srca.

Ali imao je srce. I u tom srcu, u jednom nugljacu i mrvicku ljubavi.

A s tom mrvicku ljubavom ljubio je on — strastveno, neizrečeno — osebuino male — mlade ptičice. One ptičice, ke moraju da skodob (stoprv) dorastu pak da si, kad jednoč mine zima, i prisi njihovo premaliće (protuliće), napravu gnjazda i rodu mlade, zdrave, razumne mladiće, ki ćedu si znati obiljniju hranu najti pak veselo, od srca si zapjevati, tako, da se bude gora uvijek odzvanjala samo od jačke dobrobića i blaženstva.

Za ove ptičice je šparao pustinac svaku milu, dobrovoljnu rič svojega jezika i svaki smišak svojega obraza — a nije imao od ovoga mnogo, ar mu brige njegovoga života nisu dopuščavale, da se mnogo posmihuje... Za nje je štedio i droptinje, ko mu je ostajalo zviška na neobiljnom stolu njegove duše.

I najveće je bilo njegovo radovanje, kad se je mogao postaviti sa svojim blijedim-mlahavim smiškom na licu pred vrata svoje kućice i porazdiliti med ptičice ostalo mu droptinje.

Ali kako bolno je presenetilo pustinca, kad je morao gledati, da ptičice ne uživaju u slogi i ljubavi njegov kruh, nego udaraju kljuni srditio jedna na drugu.

A jednoga dana — po jednoj takovoj bitki — zaletile su se sve na njega i išćupale mu rijetke vlase na plišljivoj, starovitoj glavi.

Onda je on nek mahnuo, trudan i razočaran, meda nje ter je otirao. A one su se, ptice, sele na bore, svaka na svojega i porugale mu se. A s njimi skupa rugala mu se sada sva loza.

Potle je nastao pustinac još veći pustinac-samac. Ali u svojoj samoti on spravlja novo, slasnije droptinje. I čeka najzad ptice, kad projde led...

Ovo je nek jedna zimska povidajka.

Ali bit će, da je ona kade, u jednoj gori med mnogimi gorami ovoga velikoga svita — i istina.

(1929)

STARA NOTA

Ljetos, velje po Novom ljetu se je kod Pave Matkinoga tako ča godalo, čega nij bilo u tom stanu jur da i četrdeset ljet. Ne da je zaklao prik dva metarcente teškoga prašca. Nego načepio je jedan lagav od 500 litarov i — ofpro rastok.

Ali mer to ništ nij novoga, da se kade ki rastok otpre. Pak čemu triba to spomenjivati?

A kad je bio Pavin slučaj zaistinu jako znamenit.

Sve selo je pametilo još njegovoga staroga oca, Luku, kot nekad vese- loga človika i dobroga gazdu. Ali najglasovitije je bilo na njem njegovo vino. On je imao uvijek najbolje vino u selu; škuro črljeno kot junačka krv, a smucalo se je po grči kot ulje. Ter je bio i njegov rastok tako obljubljen, da su muži u selu svako ljetu jur jedva mogli dočekati, da zbode štanju s borovicom. Ali još i u susjedstvu su htili ljudi spitkovati, je li Luka Matkin još ne rastiće.

No, još nij bio Luka dobro sedamdeset i pet, kad su mu došle vuši na vinograde i zničile mu je u svi dvi gora. To je bio i njegov grob. Poče je sahnut, lica mu zapala, šala mu prošla, i došla je za četiri ljeti i smrt. Govorili su, da je od vode umro.

Njegov sin, Mate, nije nikad držao ča do vinograda. On bi nek bio sijao ter sijao, pšenicu i jarac, ar kako je htio spametno reći, pšenica svako ljetu urodi, ako joj se dā, ča potribuje, ali s vinogradom je nek čuda djela, a ništ hasni od njega, ar je vino kad kiselo, kad trpko, a najveć puti ga još ni toliko ne zraste, da b' mogao človik na kiritof svoje goste ponuditi. Ali mer su ga i odnesli van za vrte, Matu, a da još nij brojio ni pedeset.

Pave se je samo slabo znao spomenuti na svojega staroga oca. Sve, ča mu je ostalo od staroga oca u glavi, bili su njegovi dužički mustaći pak one velike svitle gumbе, ke je starac nosio na svetak i petak na plav- kastom prsljuku. Ali tim već su ga drugi spomenjivali na njega. Deve- desetvet puti su mu jur bili stari muži rekli, kad je na nedilju popodne sidio s njimi na krčmi: „Ej, Pave, kad je još tvoj stariotac živio! Onda je još drugačije bilo na svitu, Onda j' još bilo dobroga vina, da. Čuha teremtete, a stoprν ono njegovo! Takovo je još i gospodin radje blago- slavlјiao na Ivanju.“ No, kad su mu jur i po stovetiput ovako rekli, onda se je razbečario i prošao je ter je nakupovao grebenic za sve dvi gore. I ugodalo mu se je. Za tri ljeta je trgao. Pak dobro vino. Stari ujac Martin si je skoro zajujcnuo, kad je j' kušao: Dičak, nek friško štanju izbost pak je rastočit. Na ovo ćedu ti dojt kot pčele na med!

No, onda neka bude zaspravlje, mislio je Pave, pak je još ta isti dan splaznio na pod. Onda se je potipalo svakakovoga zahćenoga dugovanja, još iz dobe staroga oca. Klupi i dužičkih stolov (tofljov) na tri i na poltretoj nogi, ke je morao Pave svako ljetu, kad je sijeno skladao na pod, iz jednoga kuta u drugi vlić. Ali sada će biti to sve dobro. Samo popraviti se mora. Nek kod floš se je zaštrcnuo. Ča će s ovimi? Ar to su bile sve

„holjbe“ i „pinte“, iz kih su nekada naši starioci pili, ali danas su jur zdavno izvan mode. No, kad si je jur bio vas šišanjak natukao na greda, našao je negdi i jednu punu korbicu dobrih „štuc“ po tri decije. Pak se je još otrpao po selu, deset hiž gori i deset hiž doli, ter si je sabrao toliko stakalja, da b' mu bilo još i na jedno bermanje dosigalo. A subotu na večer mu je žena, Agnje, zakrpala žepe na hlača, ki su nemer bili jur da i ljeto-dan školjasti, ali dosad nij bila takova sila s njimi, i zašila mu još i jedan dibok novi žep na svakidanji kukljin (fertuk) ter mu ga predala veselo-porugljivo s ovimi riči:

— No, sad je krčmar gotov. Pak nek glej, da i nakrčmariš ča!

I Pave je sâm bio uvjeren. da se ovako jur more postaviti pred goste.

A jedno, najvažnije krčmarsko sredstvo, je svejedno bio zabio . . .

No, s početka je sve tako išlo, kot se je bilo Pavi nočas jur unajper sanjalo. Ljudi se je, velje po večernji, toliko nabrodilo, kot da su je zvoni skupa sazvali. Ki nisu imali mjesta u hiži, ti su se posidali vani na veži doli na stoliće i gori na šporet, kot i kokoše na podacu. A svakude, po svi kuti, zalarmalo je odmah tako živo, kot da je jedan čarobnjak punu vriću veselja isipao med goste. Ar ov dan nije bio samo Pavin svetak, nego on je valjao za cijelo selo kot dan novorodjenja domaće gore.

Ter bi bili i kiselicu spili. Ali kad su počeli stari, ki su nekad još sami trgali, polako cmrkati Pavino vino, obašlo je je neko nujno-radosno ganuće, kot su začutili u njem slast svojih starih, jur izumrlih vinogradov. I samo su zamišljeno klimali glavami, klimali i sve željnije i diblje potezali iz stakaocev. Pak su si začeli povidati, kako su jednoč, pred nekih četrdeset ljeti, kot mladi fučkoši sidili ovde za stolom kod pokojnoga Luke — Bog mu se duši smiluj — ter si jačili do jutra, da j' nek sve zvonilo. Ar onda su si dičaki znali jačiti!

— A mer si i danas znadu! — zaviknuo je iz veže jedan črni s dužičkom grivom. — Hej,

Gusle su se potrle,

Ne b' mi rade služit.

Ča ću sada siromah,

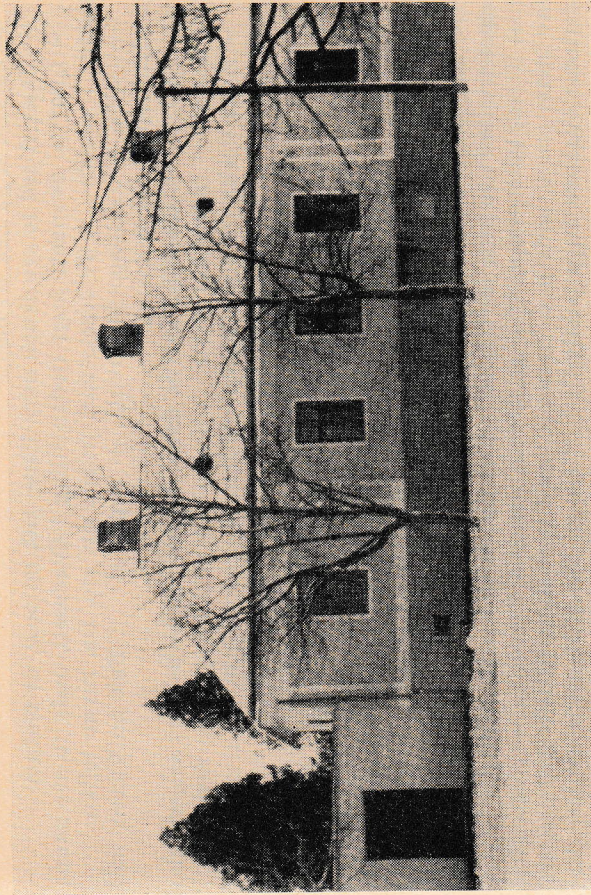
S čim ću se veselit? . . .

I tim se je počelo pjevanje, da mu već nij bilo ni kraja ni konca. Ča do polnoći.

Onda su jur i stari cvali kot klinčaci. Ali nijedan se nij htio ganuti. Osebujo Pavin priknji susjed, stari Mikula, je bio jako razdragan i glasan, a krljača mu je nek letila s čela na šišanjak, pak opet iz šišanjka na čelo. Mer i nij čudo. On je bio regimentski trumbitaš, kad je pokojni cesar 78-oga zahajao u Bosnu. A nebere, jednomu regimentu zatrubiti, to nij nek onako, kot kad doma pastir svinjam na „jertu“ zatrubiti. Tote j' triba sape! Dalo kada nigda . . .

No, ravno zato, ča je bio stari Mikula nekada tako vrlj vošcan ter je znao discipline, on se je i sada prvi stao, kad je na tričtvrtna na dvanaest udrilo i doviknuo gospodararu:

— Pave, platit!

Farski stan u Frakanavi — mjesto boravka od 1938.

— Ovo sam! — odazvao se je Pave od jednoga stola ter je veselo zaškrebetao s drobnimi u žepu.

— No sad sproberaj, je li znaš dobro računat! — rekao je Mikula Tako, ja sam imao najprvo dvakrat tri decije. Pak onda još jedan litar. — Oho, čekite! Ta litar sam ja zapovidao! — protestirao je Mikulin pretelj.

— Ne! — odrizao mu je Mikula. — Danas ću ja sve platiti! . . . Pak će ste zvana toga još spili, pretelj?

— Ako mi je pravo, četire štuće.

— A ti, šogor?

— Ja sam si ga nek tri decije.

— Tako. A sad to sve skupa udri, Pave, pak mi povi, ća plaćam.

— Litar po dvanaest jezer (jedan šiling i dvadeset), onda to sve skupa znaša . . . znaša . . . Tridesetsedam jezer i dvi sto. Da, ravno toliko.

— Dobro — zaklimao je Mikula. — Zapiši si . . . Pak po Vazmi, kad prodam telicu, ćeš je dostat.

— Dadada — jecao je Pave ne malo smućen, ća ga je stari susjed tako lipo dostao. — Nek čekite mrvu . . . Kamo sam si sad ta plajbas zavrgao . . .

— Koga kucka ćeš s plajbasom? Krčmar s kredom piše. Ća si nisi krede pripravio?

— Ne . . .

— Ne? Hahaha! — zagrohotaio je Mikula vragoljaste volje. — Poglejte der nek krčmara! Još i krede nima! Bastikuli, ovo mi još nij najperdošlo! . . . No, onda bih se valjao, da ni toga ne znaš, da kamo ćeš me zapisat, ha? — nasmijao se je opet starac, ki je uvijek i ono glasno zgovorio, ća bi drugi nek s okom namignuli.

— No, kamo-tamo . . . Recimo na poplat mojih svetačnih čizam — odgovorio je Pave sada jur šaljivo, ali ne prez svake nazlobnosti.

— To nij tako — upućevao ga je stari susjed dobrovoljno. — Nego, glej, ako imam pravo, onda je to ta ormar, na čija vrata si je htio tvoj pokojni stariotac ovakove duge pobilježiti . . . Ća ga nisi još nigdar znutra vizitirao?

— Ne ja! — rekao je iskreno Pave.

Pak se je odrivao do rećenoga ormara i ga otpro. I gle, zaistinu je našao iznutra na livom kreljutu vrat jednu dužu, kredom pisanu listu. A kako se j' činilo, još neplaćenu listu, od četrdeset ili pedeset ljet. . . Onda je otišao pak si je donesao od nekud kusić krede i, ća će, počeo je i on pisati, na desna vrata.

— No, kad jur pišeš, Pave — doviknuo mu je Mikula — onda zapiši veljek za jedan litar već. Pak ga i vrijed donesi. Ali iz drugoga lagvića. A ja ću vam medutim nešto povidať — rekao je i namigao muže. Muži su se nato bliže poruknuli.

— Imao sam na vojski — počeo je polako — jednoga dobroga tovaruša. I on je bio Hrvat. Nek sad već bome ne znam odaklje; ili iz Uzlopa ili iz Cikleša. Svenek smo skupa tolovasili po varoši, ovako na nedilju. A on je bio još veći tolovaj neg ja. Pak uvijek dobre volje. No, kad sam po

vojski domom zašao, već ga nisam dostao pred oči da i dvajset ljet. Nek jednoć Šoproni na sajmu, gle, koga vidim? Njega. Velje smo se zgrabili pak smo prošli skupa k Pajriću. Ali kako sam se zaliknuo, kad si je moj Poljanac krljaču na klin obisio. „Ćuha, Šani — rekao sam — tebi su jur bojse svi vlasi prošili!“ „Zač se tomu čudiš? — našmišio se je on. — Ja sam bio, izvan jedne kratke pauze, za vas svoj žitak plišljiv.“ „No no, kako to misliš? — pitao sam ga.“ — „No ća ne razumiš? Kad sam se narodio, ko sam bio plišljiv, i t. d. Pak je povidaio i povidaio jednu „bojnu“ za drugom, sve dok nisu došli litaru na dno, a Pave je zadržimao od truda uz peč.

(1931)

DA BI JE NEK TA DUH SVETI RASVITIO!

— Dobro jutro, Pave. No, ća ti se j' noćas sanjalo?

— Sanjalo? A ništ. To se nek mojoj Mari svega puno nasanja.

— Škoda. Onda mi tako povi kakovu štoricu.

— Štoricu?

— Da, štoricu. Ćim bude zdjalavija, s tim bolje.

— No čuješ! Komu je sada va glavi štorice zmikat, kad bih najradje ruo . . .

— Ravno zato! . . . Ćlovik, kamo se obrne, zaistinu ne čuje danas već ništ drugo, nek samo lamentiranje. Ter b' se jednoć i rado 'nako zdravo nasmijao. Ko b' mi i laćnjak puknuo. Ar ako mi je pravo, onda sam se lani va adventi zadnjiput smijao.

— Zač ravno va adventi?

— Mer znaš. Kad onda Mikule pohajadu po seli. Ter je i k nam bio zašao jedan takov Mikula. Pak je mjesto mojega maloga dićaka, tu moju, Lizu, kanio zgrabiti i odvuć. Ali znaš, onda ti se j' imao va koga zabost. Tako ga j' zamazala, da mu se j' ta maškara na bući veljek obrnula ter mu je jezik najednoć po hrbrati doli visio . . . A kad tako ća vidiš, onda se moraš za trbuh. No, ća ne?

— Hehehe.

— A sad pak van s tom povidaćkom! Ti rado štiješ. Ter ćeš i ća znat.

— No da. Ali imaš prilje ki cigareti?

— Ćekaj. Bojse, da mi se potpiļje ovde va lajbljini od ćer još pol športa. Ar znaš, laglje je tele sprositi iz krave, nek je tu našu nagovorit, da mi posudi za tri „športe“.

— Bog ti stokrat plati! . . . Kod mene jur da i dva dane ne vonji po cigaretlvomu dimu . . . Ali budi nek još malo stirljen. Ljetos na jesen, kad budemo pod sitvu orali, ćemo mi paori ter željari jur nek gubare pahat.

— Neka me za norca.
 — Ča mi nisi zapovidao, da ti štorice povidam?
 — No jo . . . Ter ča si opet štao?
 — A da se sada Genfi ravno za nas pominadu.
 — Za koga?
 — No, za nas poljodjelce.
 — Oho. Ter su nas svejedno jur jednoč upamet zeli?
 — Da ča. Ali kako! . . . Novine ovo i ono pišu. Ali ja štimam, da je to sve nek lip zgovor ili sliparija. Kot si ja to predstavljam, onda se je moralo to veliko čudo ovako zgodat . . .
 — No . . .
 — Nezdavno su bili ti glavani opet skupa, Parizi, ter su konferenciju držali. Jur da i po stovetiput. I opet su nek simo-tamo lipo govorili. Francoz je ovako mislio svit spasit, a Engliendar onako. A Nimac je nek čučao va jednom kutu pak je je poslušao. On je dobro znao, kako b' nam se moglo svim pomoć, ali jus nij htio ništ rec. Nek nazadnje, kad su se jur htili razajt, se je svejedno stao i sprogovorio: Poštovana gospoda! Ja bih imao još jedan zadnji predlog . . . Bud, kad učenjaki nisu dost spametni, onda si zamedu lopate pak projudu kamo va Egiptom ili va Mongoliju ter počnu onde raskapat. I kako od dana do dana štijemo, jur su na ovakov način puno svega našli, ča je rasvitilo historiju starih narodov. Nut, ako ovo sredstvo, naime lopata. valja za historiju, onda će valjat, po mojoj misli, i za politiku. Ja zato svitujem i predlažem, da si i mi svaki zamemo jednu lopatu va ruku ter idemo kopat —
 — Hahaha!
 — No čekaj. Ča se jur smiješ! . . . Francoz Briand je nato škuro pogledao na Nimca, da mu je opet pred rudo skoćio, ali, ča će, svejedno je privoljio. Pak su si zeli par djelačev sobom i prošli na jedno staro polje zvana Pariza, mislim, da se Marš zove i počeli raskapat. I glej, zaistinu su otkrili onde nekoliko starih grobov. A ti grobi su bili zvečega svi puni srebra ter zlata — nek va jednom su našli jedan ubogo obliččen kostur, uz koga nij ležalo ni pinez ni drage sablje, samo jedna torbica pažona, kus črnoga kruha pak jedan nož, kot su bili nikad oni za dva krajcare . . . No, nazoćni političari su veljek od svakoga mrtvaca konstatirali, da ča i gdo je on nikada bio. Nek ta poslidnji, siromašni kostur va pokrpani čizma, nisu mogli nijedan pripoznat. Onda je Nimac opet najperstao pak je rekao: Ako ćete, gospoda, ja ču vam povidat, ča j' bilo ovo za človika! Nut, ovo j' bio — jedan seljak . . . Ča j' to, seljak? — pitali su mudroznanci politike. — Seljak je človik — rekao je Nimac — ki nam jist daje. — Oho! — začudio se j' nato Briand — ča je pak seljaku tako čemerno išlo, da nij dostao ništ sobom va grob, nek ov kus kruha? — Je! — odgovorio je Nimac — ali danas mu još gorje ide. I ako mu se va najkraćem času ne pomore, onda ćemo i mi svi bit vrijed željni kus črnoga kruha . . . Čuha teremtete! — zaviknuo je sada Briand, pak je zapovidao djelačem: Onda veljek zgrabte ovoga seljaka ter ga odnesite Genf, pred konferenciju! . . . Ter ovako smo došli mi seljaki tamo — kako novine lipo velu — za zeleni stol.

— Hahaha, Pave! Si ti ča šmišan človik! . . . Ali ča-to istine će svejedno nek bit va tvojoj povidajki. Nek, ja se vindar bojim . . .
 — Čega?
 — A da ti gospodini opet ne ćedu ništ opravit za nas.
 — Pak zač ne?

— Kad si i ja koč-toč preštem va „Hrvatski Novina“ „Politički pregled“ . . . Ali tote nigdar ne stoji, da b' ti peljaći, prlje nek se počnu tanačit, zazvali Duha Svetoga na pomoć, kot i mi nedilju pred protikom. A ako si pravi kršćan, onda moraš znat, da prez Božje pomoći ne će mojoj maloj divičici još ni jedan zub zrast.
 — Pravoda, ali . . .
 — No nek čekaj. Sada ću ti ja ništo povidat! . . . Još ćeš se i ti znat dobro spomenut, kad se j' kod nas komunizmuš zbusnuo . . .
 — Kako ne.

— No, ravno ta dan ili drugi sam ja bio po nikom poslu u O. Kad sam prošao na krčmu, da ću si tri decije kupit, bilo je onde jus jedno spravišće. Na tom spravišću je prodikovao jedan komunist, drugačije nek nikakov hižičar, ki je prže košare pleo. Prvo je počeo po nimšku pak kad mu se je tako preveć zadivalo, onda j' ubrnuo na hrvatsko. Ali i ovako je svevelje zastajao. Zato je vrijed završio svoju prodiku ter je nek rekao: „A to drugo, dragi ljudi, će peštanski direktorium jur uredit! Pak ćete vidit, da kako dobro će vam odsle pojti! Ja sam jur čer sidio Šoproni na jednom stolcu, na kom je jednoč sam Ferdinand kralj sidio! . . . Navo je jedan srčen muž, niki tetac Miško — nigdar ga ne ću zabit — glasno zaviknuo: No, neka je nek ta Duh Sveti dobro rasviti! — Ali nij bilo komunistom va glavi, da prosu Duha Svetoga, da je rasviti. Zato je pak nam poljodjelcem i išlo tako dobro, da bi vrijed bili svi na gaća ili sedra visili, Šoproni. Zbog ovoga se ja ni va Genf čuda ne ufam.

— To j' ča drugo Tote su sve učni i mudri ljudi skupa. Pak moraš znat, da Bog vecput i onda pomore svitu, kad ga svit za to ne prosu.
 — No, ravno to je ono, ča me batru.

(1931)

IZ „LONTOGA“

I.

Ta „lontog“ je kod Rajninih. U zimi nutri u hiži oko peći, a u ljeti pod onim velikim orihom pred vrtljacem. Pokidob, da je sada ljeta pak još i vruće, a i dim ima na putu već mjesta, nego nutri u hiži, tako je bio ta „lontog“ ovput vani.

— No kad ćeš na hržulju, Štefko? — S ovimi prostimi riči je otvorio Nacko sjednicu.

— A ako bude sveti Petar još dva dana ovako dobro kurio, onda jur prikružta. Ali će kad je ljetos nek kratka!

— Ta moja na Krči bi bila nemer dost dužička, nek va klaslji je mrvu slaba.

— Hahaha! Huhuhu! — prasnua je u smih čizmar Benko ter si je praknuo po koljenu. — Opet im je hržulja — jednomu prekratka, drugomu premledna . . . Jedno ljeto kot i drugo. Bože dragi, ovi paori! Ovo j' ča nezadovoljno ljudstvo!

— A ti muči, šujstar! — urupio se je jedan dobrovoljno na njega. — Ča si ti znam smirom s tvojom čizmarijom, ha? To nezdavno sam bio odnesao k tebi jedne stare čizme, ke su mi bili miši načeli, pak si mi se sâm tužio, da sad moraš vajedno nek krpat ter krpat.

— Da ča ću, kad si date vi paori nek da i svako deseto ljeto jedne nove čizme šit?

— A zač je tako dobro spraviš, da tako dugo držu?

— No gle! Ča ću vas jur i ja počet gulit, ha? Človik to mora imat danas mrvu preštimanja s vami, kad morate jur skoro tri metarcente pšenice prodat za jedne svetačne čizme . . . Ali zato bi mi moglo svejedno i bolje pojt med vami.

— Kako ili kada?

— A kad bi si i vaše kćere dale kod mene šit.

— Te njeve svakaričke hopance?

— Da, te hopance.

— Hm, a ča bi je ti znao načinit?

— Česa! Gdo to veli, da je ne znam? Ča nisam i ja djelao tri ljeta Beči?

— Kade va Hintagossni, ha?

— Ne onde, nego va Hernoljzi. Ste me razumili? . . . Ali vaše gospe kćere bi si dandanas nek na Marijahilfaštrossni ali na Kentnaštrossni kupovale svoje šoljine. Da. A ja neka ovde doma nek vaše stare, super-arbitrirane, čizme krpam!

— Mer pravu božju istinu govori — rekli su muži. — Nas, stare, svenek nek uću, još i gospodin su nezdavno od toga prodikovali, neka nek šparamo ter šparamo, a oholija naše mladine je od ljeta do ljeta sve veća. Čete nek vidit, da ćedu si naše divojčke vrijed i cigaretljine zapaliti. No, onda zbogom, fajfa. Ar gdo će to sve zmoe?

— Kad bih ja bio na Sajpelovom mjestu — hrstio se je gospodar Joško — ja bih im postavio ekstr jednoga financministara. Neka bi i nje jednoč mrvu va djelo zeo.

— A gle — rugao mu se je susjed — mer se je nek to projdući tajedan načinila opet nova vlada. Bi im se bio išao ponudit!

— Ja med takove ljude ne ću! — rekao je Joško črno.

— Zač ne? Ča su ti prečerni? — smijali su mu se muži.

— Ej, ne to, da su mu prečerni — pocicnuo je Joškin susjed još črnije, ali teplo — neg da on dobro zna, da bi onde zgora mačku upravio.

— Zač? — pogledao ga je Joško ovput suro.

— A zato, ča ni vlašćemu stanu ne znaš zapovidat, a kako ćeš cijelomu orsagu.

— Gdo to veli? — skočio bi se jur Joško, da nij tako dobro sidio.

— No no no. Nek neka se sada tako veljek razbećarit. Ča štimaš, da sam znamda ja va mojem stanu gospodar? Da, to j' nek nikada bilo . . . Poslušaj, ću ti povidat ništo . . . Kad je denas došla moja divojka iz crkve domom, ko j' počela veljek ucidjat. „Zač sad blejliš?“ — pitala ju je mat.

— „A kad je susjedjeva Kate — to je tvoja kći, Joško — imala opet novi kostim, a ja sam si sada jur tri nedilje spolom uvijek nek toga jednoga morala ublic“ — odgovorila je moja divojka pak je dalje šmrcala. „No, mir daj — rekla je naša mat — češ ga za kirtof i ti dostat.“ „Iz toga ne će bit ništ!“ — zaviknuo sam ja, ali ne prejako. „Aj, muči ti, otac — zavrnila me je žena — i naša divojka ne more bit poslidnja va selji!“ — A ča ću nato ja? Ha? Opet sam nek rep stisnuo pak sam prošao van, va štalu. Onde, hvala Bogu, još imam ča govorit. Ali drugde? Hm . . .

— A ravno tako je i zgora, va politiki — dokonjao je Štefko, ki u „Hrvatski Novina“ i „Politički pregled“ skroz prošte. — To nij istina, da ti svi skupa ništ ne razumu. Nego, i tote bi imali mi par mudrih ljudi, ki bi nam znali pomoć. Osebujno ta Ender. Nebere, to j' bila glavica! Ali ča ćete. Zaman postavi vlada svoj program, da kako b' se dalo ovde i onde ča prešporit, kad ju nje družina ne kani razumit i ne će posluhnut. Ter je morao pojt, i ta Ender.

— Da, da. Ta družina. Ta naša mladina! Dobro još, da i nas gospodare ne mećedu tako kot ministare! — zdahnua je jedan. — Ar onda bi bio vrijed mojt školar, ča je Tonac, gospodar va stani, a ja bih sidio kade — va kuti prez penzije.

— E — mahnuo je Pere — ćemo se zač drugo pominat. Ki znate, ča stoji sada kod Pave Bazgovoga to došmugljano črljeno iz Bojse?

II.

VEDRI SE!

Druga sjednica „lontoga“.

Na ovu nedilju po večernji je bio Nacko prvi pod orihom. I kot se je cecnuo, velje je počeo nekako gusto pljuvati. To je bilo kod njega uvijek očividno zlamenje, da mu nešto vrta u glavi. Nacko nij bio človik prez talentov, samo da je njegova lubanja mrvu polako mlila ter ča bi bio morao jur u nedilju reć, to mu je zvečega stoprv u ponediljak jutro, ako ne utorak, na pamet došlo. Ali onda je cijeli tajedan nek ktipio i jedva mogao dočekati nedilju, da sprazni pred kim svoj prepuni lonac.

Tako je bilo i danas. I zato, kumaj da se j' Šime uza njega sjeo, strgnuo je lulu iz zub i počeo s njom Šimi pod nos nabadati.

— To, ča je bio File projudući put na divojke rekao, to valja nebere i za ditice. I oni nisu ni za jedno makovo zrno bolji, znaš! Čagod je krčam i rastokov va seli, po svi su ti ki-ta litar dužni. Pak ne mrbit samo doma, nego još i po Esteraji. Ja to znam, ar i ja imam takove dva dobrija. Da b' je . . .

— Ali da. Je li dičak ili divičica, to j' šecko jedno! — mahnuo je Šime lagano. — Nek ča dičake naliže, moraš se znat spomenut, Nacko, da smo si jednoč i mi rado ovako jačili: Ja sam junak jako tužan, krčmaru sam čuda dužan . . . Ha? Ča ne? . . . Ali bolje, da od ovoga već ne govorimo . . . Nego čuješ, Nacko, ove dneve se j' moralo opet ča važnoga stat. Školnikova divojka je kod nas povidala, da je školnik ov vas tajedan vajedno nek uz radio džumrio ter poslušao. A kad je htio koč-toč vanpokuknut na put, onda mi je htio uvijek veselo prikviknut: Hej, Šime susjed, ali sad će nam se razvedrit! Vedri se, vedri! . . . Pak mi je povidao od jednoga Amerikanca, mislim Hubera, pak od nikakovoga mordatoriuma. Ali mer znaš, da sam ja od svega toga tuliko razumio, kot naša stara kočka od nutov . . . Zato jur kumaj čekam, da ta Štefko dojde. On će nam to razložiti onako, kako mi paori razumimo . . . A glej, jur je i ovde.

Nek ča Štefko nij bio ta človik, ki bi bio htio svoju znanost nek med ovakove dva slabe filistare razdribiti, kot su bili Nacko i Šime. Nego se je mirno sjeo uz nje, zapalio si i čekao, dokle je cijel „lontog“ skupa bio. A i onda se j' još dao mrvu nagovarati.

— No ter, ča j' to opet novoga na svitu? — počeo je Šime.

— A čuda. Jako čuda.

— Nono. To će bit znam opet punu vriču ništ.

— Nene. Nego sad nam se jur zaistinu vedri. Vedri se.

— Čuješ ga, Nacko? — sunuo je Šime susjeda s laktom. — I ov veli, da se vedri! Ako se nek nisu zis školnikom dogovorili, da čedu nas za norca . . . Zvezi se tako jednoč, Štefko! Ter nam povij spametno, ča se j' stalo.

— A tuliko se j' stalo, da kani amerikanski predsjednik, Hoover, svim orsagom na jedno ljetu moratorium dat.

— Govori po našu — opomenuli su ga muži. — Mi te tako ne razumimo. — No, ta Hoover je to nezdavno predložio, da ako svi političari privolju, onda neka orsagi čez jedno cijelo ljetu ne plaćaju jedan drugomu nikakovoga duga, niti činža, a niti istine.

— To j' zdravo! Jednoč jedna spametna misao! — odobravao je „lontog“ Hooveru . . . Ali kako j' to, Štefko, da tomu Amerikancu jur prilje nij ovako ča na pamet došlo?

— Hjo — odgovorio je Štefko — ča štimate, da bi se bio Hoover i sada javio, ako mu ne b' bio Nimac ništo va uho pošušljao?

— Aha, Nimac! — nabadali su muži. — On nek svejedno zna ča upravit, kad će.

— Recite bolje: kad mu voda jur na zube nutar curi. Ar kod njega je bilo jur tako daleko. A nigdir nikoga, ki bi bio htio njegovo jaukanje razumit. Ar te konferencije Genfi, e, to j' sve nek parada. Tote se ti glavani sjedu uz jedan dužičak stol, jedan proti drugomu, va črnom uskom

fraku i tvrdo našterkanoj košulji kot plej, da im se srce još i ganut ne more va tijelu, a pred svakoga postavu — kot sam to jednoč vidio namoljano — litar vode. I oni nek govoru ter piju, piju ter govoru, a čim već govoru i loču vodu, tim je jače trbuh uboli ter se nazadnje, kad se zdignu od stola, još mražnje gledadu jedan drugoga i još manje razumu, nego do onda. Ovako je bilo Genfi i ono zadnjiput, pred Duhi.

— Da da. To j' bilo ono, ča si nam bio jur jednoč povidao.

— . . . Onda se je Brünning, ča je nimški kancelar, najednoč razjadao, pak je rekao svojemu kolegaru, Kurciušu: „Sprav“ se, brate, London čemo pojti! Ali ne va parlamentat ili kamo uz zeleni stol, nego ravno va vilu . . . kako se vili po hrvatsku veli, Nacko?

— Ljetnikovac.

— . . . da, tako va ljetnikovac englendarskoga ministarpredsjednika. Pak čemo mu sve onako ravno povidat, kot je i kako je. “S tim su se veljek i otpravili. A Makdonald je bio pun veselja, ča su došli. Ter je je opeljao va svoj vrt ili kako mu onde velu „park“, pod jednu vinski sinjbu uz jedan bijelo prostirt stol. Onde su si svi po redu lipo špenzare slikli, kot si je i mi, kad se idemo nedilju po ubjedu na vrt leč, rukave zafrkali, a Makdonaldova kćer im je donesla dobrog vinca; pak su se počeli razgovarat i tučat si s stakaoci, sve gušće i gušće — i namah su se imali, Englendari i Nimci, za vrat. A onda je Hindenburg friško poslao Hooveru va Ameriku jedno pismo, va kom mu je onako šikano na znanje dao, da su Englendari jur prekuhani ter neka sad sprogovori ku, ako ga j' dobra volja. I nato je došao Hoover s svojim planom.

— No da. To j' sve jako dobro i spametno — zazinuo je Šime — ali čedu pak i nam dat takov jedan . . . kako mu se to veli . . .

— Moratorium.

— . . . da, moratorium?

— Jo, to skoro ne.

— Onda ča veliš, da nam se vedri? Kade nam se tako plavi to Hooveru nebesko kraljevstvo?

— A onde, ča čedu pojedini orsagi te pineze, ki im čez jedno ljetu ostanu, dalje dat va industriju pak va poljodjelstvo ter čedu s tim trge opet mrvu uživiti . . . Poglej nek, kako su na burzi velje podražali papiri . . .

— Da, pak reci: i va trafiki . . . oni papiri, va kih je duhan zamotan. Od tridesetoga junija. Bolje, kad bi pšenicu zdizali. Nek ča je bud vriča pšenicu teža, nego su ti papiri.

— I to će morat dojt.

— Mer te ja dobro razumim — rekao je Šime pogodljivo. — Ar kad Amerikanac zaškrebeče s mošnjom, onda to nij prazna rič. Nek ča mi se ta moratorium, ili ki strah je to, mrvu prekrtak vidi. Na jedno ljetu . . . To j' nasred današnje nevolje nek tuliko, kot od čerišanj do višanj . . .

Nato je kanio Šime još razvit svoj vlašći plan, kako si ga je on zmislio za saniranje svijta. Ali muži su bili za sada i s Hooverovim smirom, ter su se jedan za drugim postajali i prošli krmit.

(1931)

U POTU OBRAZA

Ljetne slike

1. prizor: Ne moru se spraviti

Na jedan djelatnik popodne. 30 gradov vrućine u hladu, a na suncu 40.

O t a c (sidi na zdencu, na rameni mu novosklepana kosa s grabljicami. Zapaljuje si fajfu. Medjutim krikne prema veži): No hajdij! Hod'te!

M a t i (na veži spravlja južinu u korbicu. Kad čuje očev poziv, šušlja-jući ga prenese u zadnju hižu): Liza!

L i z a (dijvojka od 22 ljet. U zadnjoj hiži na klupi leži. Hrće i ne odgo-vara).

M a t i: No si čula! Liza!

L i z a (srdito): Ha? (Obrne se na drugu stran).

M a t i: Stani se!

L i z a: Zač?

M a t i: Pak još pita da zač. Na pšenicu ćemo!

L i z a (nateže se): Nnnnn... (Placljivo): Još nij poldruga!...

M a t i: Da, poldruga!... Vrijed čedu bit i dvi!... Nek glej, da se zvu-češ!... Otac nas jur čeka.

O t a c (od zdenca): No će bit tote nutri?

M a t i (ide u zadnju hižu i podrma dijvojk): Za volju Božju, stani se jur. Ar će bit još larme, prlje neg' projdemo.

L i z a (razriblje si oči pak se, sirotka, sjede na klupi ter umorno i zlo-voljno gleda preda se i mrnji): Človiku već ne dađu ni počnut... Zač nek nisam ostala Beči služiti... (Ziše). Pak ova vrućina opet... Jej...

M a t i (milostivno): No mir daj, mer je još nek jarac na košnjju. Pak ćeš moć opet mrvu odahnut... A sad se nek friško spravi.

O t a c (iz dvora, nestrpljeno): No idete ili ne!

M a t i (iz veže): Čekaj još mrvu. Mer ne gori. Ja još moram guske za-prit, da mi ne projdu na kvar.

(Opet mine pet minut a da se vrata veže ni ne otpru.)

O t a c (posanka se iz zdenca doli): E, ću ja ovde još pol dana ščekivat na vas! Idem sam.

M a t i: A mer to bi bio mogao jur zdavno učiniti, ča tote čučiš ter zavraziš.

O t a c: No gle! Sad ću bit nazadnje još ja kriv, ča se one svaki dan, kad je triba kamo pojt, tuliko fifadu... Pak da dojdete vrijed za manom! (Projde.)

M a t i (pogleda u prvu hižu): No ča je, Liza, si jur gotova?

L i z a: Čekte. Dajte mi se spraviti. Mer ćemo znam još dospiti.

M a t i: Mer se ne pravaš tuliko va zrcalo gledat, kot kad bi htila na tanac. A i on stari rubac bi ti bio znam dost dobar na lapat.

L i z a (drzovito): Da, kot nimška ciganica ću pohajat!

M a t i (projde u vežu, zafirne si korbicu za vrat pak će na putna vrata van).

O t a c (dojde najzad).

M a t i: Ča si si opet zabio?

O t a c: E, ta mišak na zdencu.

M a t i (uočmetajuć): Pak po toga je sad bilo vridno od pol puta najzad dojt! Da b' ti se nek jednoć nutar usipao.

O t a c: ... Da, od pol puta! Mer sam bio stoprv nek kod Petkinove čerišnjje.

M a t i (otide iz stana, ali kod trete hiže se jur najzadvrne).

O t a c (zabusne se u nju kod vrat): A ča j' s tobom?

M a t i: Aj, još sam zabila naručit tomu susjedljevomu dićaku, da neka na južinu svinjam mrvu slaka hiti. Pak i srpa bojse da nimam. Nisi vidio, kamo sam si ga dopodne vrgla?

O t a c: E, ča ja znam! Išči si ga!... Teremtete nigdal! Dokle si 'vo po-bere svoje sedmere slive, ko bi mogao človik jur tri vakle pokošeno imati!...

(Otac opet otide. Za njim se na 200 korakov pašči žena, a za ovom na 300 korakov se šeće dijvojka.)

A mi ćemo za par uri za njimi.

2. prizor: Južina

Na isti dan okolo šesti. Po laptu ležu simo-tamo snopi. Još uvijek velika vrućina. Na zapadu se počnu zdizati črni oblaki.

O t a c (sjede na jedan snop, da si zapali).

M a t i: Si čuo, otac! Neka si još zapalit'. Čemo prije i križiće uložiti.

L i z a: Da hod'te, čače!

O t a c: Dajte mi se sad i mrvu spuhat! Ja sam se denas jur dost na-mahao ter nasveživao.

M a t i: Bud opet si vas kraj. Ča si išao toga našega dićaka na žetvu pušćat?

O t a c: A sam ga ja pušćao?

M a t i: Da gdo drugi?

O t a c: No poglej ju sada! A nisi mu ti iskala po seli još i žnjačicu?

M a t i: Pak ča nisam imala pravo? Ha? Još će nam nek donest ki-ta krajor va stan, kad s blagom i tako jur zaman ideš na sajam.

O t a c: No, nek merkaj, da ti ne dojde najzad s Esteraja nek s jednom novom krljačom pak s kilom cukora, kotno lani Joško priknji.

M a t i: E, ne brundaj svenek, neg' zagrabi, da zvršimo... Ali ja ne marim. Ko ne ćeš, ću ja s Lizom sama.

(Kad se otac ne gane s mjesta, počnu žene same snašati snope.)

M a t i (po nekom času): No ter ča je? Ča zaistinu štrajkaš denas?

O t a c: Ču, ću, ali kašnje. Prže s južinom simo!

M a t i: Aha, tebi jur opet nek na vino pačka. Mer ćeš je znam lako spiti,

ta napršnjak, ča nam ga j' još ostalo... Ko si ga tako željan, tote ti je va korbici...

O t a c : Ja ne ću prez vas.

M a t i : Onda se tako leži tamo va jarak ter čekaj na nas. Ar mi ćemo prlje zgotovit... Poglej, kako se jur na Štajeri škuri... Za pol ure je vrime jur ovde.

O t a c : Češ se vkanit! Jur ju misec dan čekamo, tu godinu, pak još nij znala simo zabludit ter ne će ni danas.

M a t i (se s divojkom još da i četvrt ure navlači sa snoopi. Medjutim se počne zdaleka jur i rasikovat): No ćeš dojt z dobra, ili ne!... Bože, 'vo j' ča strašan človik! A vrijed će se i zisipat...

O t a c (mirno): Da b' je nek došlo tuliko, da bi morali snoplje po hatari pobirat. Ali znaš, da joj je va peti. (Ne makne se s mjesta.)

M a t i (razjadano): No, ko ti ne češ, onda hajdi Liza, ter ćemo se i mi dvi posadit tamo uza njega!... Ali joj tebi, ako godina dojde, prlje neg' spravimo!

(Žene ostavu djelo i raspravu iz košare južinu, kruh i vino.)

M a t i (uočimetajuć): Ar vi muži na ništ drugo ne mislite, neg' na jilo ter pilo... Na, 'vo ti je ta floša! Ja ne marim, ko sve spiješ!

O t a c : Ne jadaš se tako. Poglej, kako su se ti oblaki opet razvukli. Mer sam rekao, da ne će bit ništ s godine.

M a t i : A kad bi pak svejedno došla?

O t a c : Ali zato nij! (Nasmiši se.)

M a t i (obrizne ga škuro s očima): Mer tebe bojse i nij briga za nju. Da nek va ti vaši grča nij suše!

O t a c : Pak još ča, mati?

M a t i : Pak još to, da vi morate imat svenek i va svem pravo!...

Po južini, ku srčno završu, spravu križice ter se otrpravu s mučnimi koraki domom. Sad su mati i divojka najper, a otac odzad. A večer prostira za njimi svoj surkasti zastor.

(1931)

JOŠKO SE UČI SELO HODITI

Četvrtak je na večer. Ili subota. Kako je kade junačka navada.

Joško, ditić od nekih sedamnaest ili osamnaest protulićev, otare si rukom usta od forfljinov na mlikovoj juhi (supi) pak se prekriži ter veli: „Čemo molit... Va ime Boga Oca i Sina...“

Po molitvi zgrabi s oblaka svoju staru kriljaču, posadi si ju nehajno na šišanjak i, kot da je magla, razajde se kroz vežna vrata van. Njegova mati jedva da mu more još doviknut:

— Pak da se nimaš dugo stipat! Zutra češ s ocem rano pojt kosit!

Ali Joško toga već ne sluša. Pak i čemu? Mer to je danas jur deset puti

ćuo. Ja ne znam, da te majke tolikoput ponavljaju jedno ter isto. Je li mislu, da njihovi dičaki nimaju ušiju, ili se dičaki tako činu, kot da ih ne b' imali.

No Joško je medjutim jur zvana putnih vrat. Onde postane i pogleda gori, na zvijezde. Pak i recite, kamo bi drugamo gledao? Zdola i okolo je sve škuro. Nek zgora, da zgora, na nebu je svitlo. Hej, to nebo! Kad toga neba ne bi bilo, a na njem zvjezdic, onda bi ovako u juniju na večer u deseti mnogi ditići i divojke jur mirno spavali. Ali kad človik, naime takov jedan mladi, pogleda na nebo, i vidi onde zvjezdice igrati, i vidi one dvojke ili onu kočku s piplici, onda mu velje dojde ča na pamet.

Tako i Joški. Kad je došao van na put, još nij zapravo znao, kamo će. Ali kot je pogledao na firmamenat, velje su mu se prsa razbušila i raširila široko kot ocean, na usnica mu zaigrao veseo smišak i on je povukao kriljaču sa šišanjka na čelo, diboko i nahero, pak se je otrpravio u „mali kraj“.

Zač u „mali kraj“, a ne u „veliki“? Hm. To je takovo pitanje, na ko si Joško još ni samomu sebi nije dao otvorenoga odgovora, a niti bi ga dao svojoj rodjenoj majki. Ali činjenica je, da su ga noge u „mali kraj“ nosile. Njegovi koraki su s početka lagani i nemarišni, kot da se prez ikakovoga cilja samo šeće po putu i uživa milodušeci zadah seoskih vrtljacev. I tako otkoraca i mimo Marulićevoga stana. Da, mimo, premda su mu se noge pred Marulićevim nek zabadale u zemlju, kot da gazi u krušnom tijestu. I on još mimo projde, ča do petoga stana. Ali ovde njegovo junačko srce zaskoči na njega ter mu se naruga: „No, no, Joško, nek neka se ludit!... Hoćeš li se velje najzad obrnut, ha!“

I zaistinu se on kod petoga stana opet ofrkne na peti i sada se jur nešto odlučnije ter brže odseče do Marulićevi. Ovde se obisi na drvenu ogradu (plot) maloga vrtljaca, bradu stavi med dvi letve i pokuječne spod kriljače na ljesu, i čeka na nešto.

To nešto, nač Joško čeka i potajno drhće po svi živci, nije morebit mnogo ili ča veliko. Ono nije ni cijela Marulićeva Liska, od pete do glave. Samo nje bijeli rubac, nek jedna bijela mrljica (flekica) pod ljesom, onako mala kot Joškina šaka. Ali ta bijela mrljica se ima odmah, velje, pojavit, ar će Joško vrijed cijelu jamu zgrebst nogami u zemlju.

Svejedno mine i deset minut — za ditića cijela vjekovječnost —, dokle se konačno čuje iz stana tanko i debelo: „Hvalimo ti Bože na ovi tvoji dari...“ Pak još da i pet minut... kad se zaistinu nešto zabilo pod ljesom. Človik ne bi u toj noćnoj tami ni slutio, da se pod tom bjelinom sakriva jedvan okrugao, črljen, da ča, vas zažaren divojački obraz, kad se ne bi ta bijelina na ljesi vrtila tako vragoljasto simo-tamo.

No tim toplije sluti, čuti to po hrptu Joško. Kot da mu je negdo škaftople vode zaljao za vrat. Ali ne reče ništa. Samo poseže u vrtljac, otkine iz šipka jednu list pak ju počne polako grizljati. I nek stoprv kasnije, a i onda nek onako kroz zube promrmlja:

— Ča ste djelali danas?

— A krumplje smo nagnrjevali — odgovori bijeli rubac spod ljesa takaj nešto zakašnjeno.

— Kade?
 — Med gorom.
 Sada Joško jednoč-dvakrat gutne (žrkne), pak će muklim glasom, kot da ga gut zebe:
 — Vidio sam te . . .
 — Tiii! — gluši kotno milo uočimetanje ispod bijeloga rupca. Pak se opet čuje izazivajuć:
 — Ako si me vidio, onda reci, kolikimi smo bili na laptu?
 — A četirmi.
 — Nij istina!
 — A jus!
 — Jus ne! Ar smo bili nek trimi.
 — A ka je bila onda ona četirta?
 — To j' bilo nek jedno strašilo iz krp, u susjedljevoj burgundi. Ti fuli, ti!
 — A ja sam mislio, da je to bila vaša strina. Hahaha!
 — Hihih! — kontra mu i divojka u srdačnom grohotanju, ko još dugo zvoni u zraku. Ali najednoć se snajde pak se prokšivo urupi na ditića:
 — A ča ti zagleduješ za manom, ha!

Joško se navo malo trgne i čuti onako, kot komu su podvrgli, visoko, jednu štajngu, i on zna, da bi mu ju tribalo preskočit. Ali ne usudjuje se. Zaman . . . Nikako mu ne more prava rič na jezik . . . Ter nek šuti i nek opet otkine iz šipka jednu list pak ju nervozno, skoro srdito razdrapi. A po tom opet poseže s rukom med letve.

— Ti! — zavrti sada bijeli rubac na ljesi, a i jedna ručica se digne grozeć

— Ti ćeš mi još vas šipak počihat!
 Ali Joško kot da ni ne čuje toga grozenja, nego dalje riblje i zavija med prsti otkinuti list. Za časak pak opet krene u običnu kolomiju, kade zna, da ne će predaleko mimokoraknuti i zabluditi:

— A kamo ćete zutra?
 — A na Krče.
 — Ja sam mislio, da na Dubravu . . .
 — Zač? — pita divojka. Ali ditić šuti.
 — No, ne ćeš mi velje povidat! — zavzoni slatko, nestrpljivo ispod bijeloga rupca.
 — Nnnee.
 — No povij mi! Reci! — moljaka mu se nježno kot da ga gladi.
 — A . . . kad ću ja zutra s ocem onde sijeno kosit . . .
 Navo opet divojka zamukne. Ali samo na trenutak.
 — Pak . . . morebit, da idemo i na Dubravu. Onde imamo kukoricu. Otac je itako tamo odredio — reče kasnije malo neodlučeno, sramežljivo. No, za Jošku je i to dost, za danas.

I gužve, s kimi kot da su mu prsa svezena, malo po malo popuščavaju. Polako počne i cijele rečenice sprogovarati i to prez zastajanja, ča već, još i čavrljati. Osebujno onda bi postao zgovoran, kad krene razgovor na kiritofof, ki već nije daleko. Još nek par tajedan . . . Čuha!

I sada bi Joško jur zglasa vriskao. Ali u ta blaženi časak se divojka na-

jednoć nek nenadjano ufrkne pak hitro odsiče: „Laku noć!“ I nje bijeli rubac opet skrsne za ljesom.

A Joško ostane na ogradi viseć. Kot da su mu te drivene letve prošle kroz prsa. A kad se kasnije nekako s teškom mukom naravna, tako ga zaboli, kot da mu je srce ostalo na jednoj letvi nabodjeno.

Onda diboko zdahne i pogleda na svitlo nebo pak opet na črnu zemlju ter se polako otpravi.

U glavi mu buči, u ušima šumi; nezadovoljan je, strašno. Nezadovoljan je, ča je eto jur opet minuo jedan črtvrtak, a on je kroz cijeli mili večer opet nek visio ter visio na toj ogradi kot kakov slamni djed, da, kot jedan djed iz župi, ter se nije usudio niti za jedan pedanj maknut sa svojega mjesta. Neseba . . .

— Ali čekaj nek! — reče pak sebi poluglasno. — Dojdući četrtak ću se postaviti velje spočetka za tri letve, ne, za četire, bliže k ljesi!

I kot da mu je na ovu krasnu ideju najednoć minula sva žukoća i sva junačka tuga, on si zglasa zajujukne i otfučka veselo u petak, u tužni svakidanji petak.

(1932)

KADE SU ČIŽME?

Stalo se je na jedan jesenski sajam, lani ili priklani.

Fabe je još dodne nakrmio blago pak je izvadio iz ormara 40 šilingov, taknuo ih u žep, zgrabio iz kuta jednu batunju (komfu, velu u Borištofu), s kom je još njegov djed uvijek hodio na sajme ter se otpravio po strihi van.

Kod veže je dohitio ženi:

— Do ubjeda ću dojt. A otpodne ćemo se pak vozit po brgundu!

— Da mi pak ne dojdeš prez čizam! — viknula je za njim žena i stupila van iz kuhinje.

— A kad sam ja još došao prez njih? — obrnuo se je Fabe najzad, ali nek na pol koraka.

— Ali prez nove krljače si jur došao! — odgovorila je ona i zabušila za njim putna vrata.

Fabe je na ovo nepotribno spomenjivanje prošlosti nek nešto zamrnjao i odgazio po selu doli.

Na sajmu se je vrijed pogodio s jednim Nimcem iz Štume za čizme, lipe, jake čizme za djetatnik. A stale su 36 šilingov.

— Ove čedu mi morat držat opet da i pet-šest ljet, — mislio je u sebi ter je ljubezno pogladio po škornja (sara). Pak je izradio iz žepa „plajbas“ i zapisao im na jedan potplat Fabijan, a na drugi Grabić. To je bilo nje-

govo pošteno ime. Ar gdo zna! Ovakvo nove čizme znadu katkada i bižat, još i ujt, i prez nog.

Premda ovput Fabe nij imao volje, da se čuda kaže s njimi po sajmu, i da je ispostavi željnim očima koga cigana. Nego je je velje svezao za uši, obisio na livi ramen, i jur se je otrpavio ispod šatora, da će ravno domom. Još ni navadnoga sajmenoga guljaša i špricara si nij kanio pofrgnut

Nek ča Fabe nij bio ta človik, ki se je jako čvrsto držao onoga, ča si je nakanio. Ovo je znala najbolje njegova žena, recimo Liza, a znao je i njegov susjed, Pavko, ki je ravno pred krčmom stao ter se ogledivao za kakovim zgodnim tovarušem, pajtašem, kad je Fabe mimoodgazio. I zaistinu: Pavko je nek trgnuo glavom prema krčmi i namignuo Fabi desnim okom i jur su sidili obadva za stolom, a pred njimi pol litara rampaša, kako Giječani novomu vinu velu, ko još kipi.

I ča ćemo se dugo raznavljat, vozimo nek ravno i povimo istinski, kako j' bilo: Za politarom došao je na stol i guljaš pak još pol litara.

Ali onda se je bio Fabe zaistinu jur stao, ne, skočio, ar su i ure jur dvanaest kazale. I zafrknuo čizme opet na livi ramen. Nek ča . . . Da, nek ča su vani na dvoru cigani rizali; tako lipo i vabljivo su rizali, da je človiku srce nek skakalo u škornja. Pak još i čardaš, brzi čardaš; a toga Fabe jur da i pet ljet nij tancao.

E! rekao je Fabe, kad je to čuo. I skinuo s ramena čizme ter je hitio pod strihu, pak je zahustio jednu, onde štrleću udovicu za bok i počeo s njom gazit čardaš. Tako ga je gazio, da ga je bilo milota gledati.

Ali najveć je on sam gledao ter se čudio, kako mu noge još voljno i friško po noti poskakuju; te iste noge, ke ga katkada tako mučno i trudno nosu na polje, kot da su iz željeza. A nisu one iz željeza, bome ne! Nego kot iz gumija! — konstatirao je u sebi Fabijan s veseljem.

I gdo bi mu, tužnjaku, zamirio, ako je u tom svojem prevelikom veselju i novozbudjenoj životnoj radosti zabio i čizme i ženu i brgundu i ostao onde kod ciganov u kolu ča do večera.

A njegov prijatelj, Joško Plivar, ga je nek gledao, kad je hitio čizme pod strihu. Gledao ga, mahao glavom ter se posmiševao. Pak je pobrao Fabine čizme, hitio je u koš i odrompotaos s njimi na koli iz dvora van.

I zaista bi bile Fabine čizme za pol dana prije dospile u svoj novi dom, nego li njihov gospodar, samo je imao koš na Joškini koli jednu školju. A to je zlo; premda je bila ta školja nek tako mala kot jedan potplat. Ali ako je k tomu još i cesta jako hrgava i školjasta, onda je to još gorje. Ar su se sada i Fabine čizme u košu razbečarile i počele poskakivat i potancivat, ko na glavi ko na peta i donle su poskakivale ter potancivale, doklegod je dospila jedna od njih u školju. Ova je pak pozvala i drugu za sobom, i namah su ležale obadvi zdola na cesti, a da Joško Plivar toga ni opazio nij.

Ali, hvala Bogu, opazila je j' jedna baba, ka je s mnogo lonci na rameni škrebetala domom iz sajma. I pokidob je bila vrla kršćanska duša, ka i najzad dâ ono, ča kade na cesti najde, pak i štat je znala, otprimila je

čizme k Fabinoj ženi, a k tomu ju još i obatrla, da neka se ne plače za mužem, ar ga nisu vuki raskinuli, samo se je mučni siročak opet jednoč mrvu previše razveselio. A gdo mu more zato jako zamirati, kad ovakov jedan paorski človik ionako nima čuda veselja na svitu.

No ne ćemo zapisati, ča je žena Liza na ovo dobromišljeno tolenje vrle babice odgovorila, ali čudno je, da kad je Liza doma ono svoje rekla, u tom istom trenutku se je Fabe tamo na krčmi nek najjednoč zgrabio za vlase i je tako zaviknuo, kot da ga je sam zali na svoje roge nabó. Pak se je začeo kot zmanjen kolovratat po dvoru, a međjutim je ujedno krešćao: Marijajožef, kade su moje nove čizme! I tako vičuć je dotekao na jedan dušak ča domom u selo.

Ali nek do prve krčme. Ar ovde mu je jedan tovaruš pošušljao, da neka ne zbludi sve selo s timi čizmami, ar su one dobro podignute u košu Joške Plivara.

— Onda simo jedan litar najboljega, krčmar! — tropio je po stolu Fabe. — A i tamo, na ta stol jedan litar! Pak je slavio s tovaruši udomaš.

No, ne dugo. Ar su mu čizme, no pak i žena ujedno puzile po glavi. Ter se je vrijed skinuo iz veseloga društva i prošao k Joški Plivaru . . .

Ali mi jur zdavno znamo, ča je onde našao. Samo jednu školju na košu, veliku i mrsku, ka je zivala u njega kot da će ga progutati.

A tako je i izgledalo, kot da ga je zaista progutala. Ar se je sada čutio zizma zgubljen. Zgubljen i osramoćen pred ženom i pred svim svitom.

— Sad mi još nek jedno more pomoć — mislio je u sebi, kad su mu se po dugljem času kotači u glavi opet ganuli. — Idem k gospodinu, da nedilju, to je zutra na prodikaonici oglasu moje čizme.

No, čim je tu misao ulovio, odmah ju je i ispuatio, ar je velje popao, da je tomu već zaprek. Prvić je sada jur da i deset ili deset uri u noći, a u ovakovoj dobi se već ne ide k gospodji u vizit, naime s takovim poslom. Druga zapreka je, da je pijan. Bome pijan. I sam čuti, kako mu vino busa iz ust. A opet, u ovakovom staližu je bolje svakoga človika, ki črnu kutu nosi, s daleka obajt, nego mu se još pod nos postavit. Ar ča će si od njega mislit? No pak i ta prodika, ku će mu gospodin sigurno za vrat zaljati. A njemu su i nediljne prodike previše. A tretić — da, tretić bi bila uopće najveća bedavost te čizme dati oglasiti, ar bi mu se cijela crikva grohotom smijala. Ljudi bi upravo popucali od smija.

— Onda su tako, Fabe, tvoje čizme fuć! Da, fuć! — govorio je glasno preda se; a činilo mu se je, da na svaki njegov korak još negdo ponavlja: Fabe, fuć! Čizme fuć! . . .

I tako je otklecao domom, glavom obišenom do tal.

I još nikada nij otpro putna vrata tako tiho kot ovput. A po strihi je išao nek na prsti kot mačka i odšmuljao se, premda je bilo jur vrlo hladno, u škadanj ter se onde vas potreñ i potućen zavalio na kup slame.

Samo, ako je Fabe mislio u sebi, da ga žena Liza nij čula domom dojt, onda se je prevario. Ar je Liza, l'kot vjerna hižna družica još virostavala, pravoda nek pod dunjom. Ali gdo bi si bio od nje mislio

ovo: Ona se naime danas nij velje skočila za Fabom, samo se potihoo smijala u sebi, kad je čula muža na strihi. Da, samo smišla se je.

Ali malo kašnje, kad je jur mislila, da je Fabe zadrofnjao, svejedno se je po tiho dignula, zgrabila Fabine nove čizme pak je prošla s njimi po dvoru najzad, i . . .

I kad se je Fabe drugi dan rano probudio, vidio je čudo. Pravo pravcato čudo: Njegove zgubljene čizme visile su mu za vratom. Jedna čizma pod livim uhom, a druga pod desnim.

Onda se je polako dignuo na slami i ribao si oči, gladio čizme i nij znao, ča će misliti. Prva njegova misao je bila, da mu je sveti Jure donesao te čizme, kako je jur i on većput svojega maloga dičaka zanorio. Ali, Jurjeva je jur zdavno minula . . . Druga mu je misao bila, da ga je mali Ježuš nadario. Ali opet, Božić je još daleko. I opet si je nek ribao oči. Stoprv na tretiput je pogodio — Lizu. Da nigdo drugi, samo njegova žena mu je tu veselu šalu pripravila i velje se na tako plemenit način fantila nad njim.

Ako je pak Liza, mudrovao je u sebi, onda to toliko zlamenuje, da se ne srđi na me. Hooruk! I skoćio se veselo iz svojega legla, zgrabio čizme pod pazuh pak je šaljivim-plašljivim smiškom na obrazu stupio u štalu, kade je Liza jur krave dojila.

(1934)

KAD MUŠKO PROJDE IZ SELA

Po štokavsku

I.

Dvi divojke u razgovoru

- No, što je novoga? Si jur dostala pismo?
- Od koga?
- Od koga! Vi (mer) znaš! Što me još pitaš!
- Ne. Još nisam ništ dostala. Vi je danas skodob (stoprv) osam dan, da je njegova partija prošla . . . A tebi, se je tebi jur javio?
- Da. Upra čera sam dostala od njega pismo. Kej je nek toliko časa zeo: cilu plahu je nagrbastao, pune četire strani.
- Onda si ti srićnija neg ja . . . Pak što piše?
- A ništa zvanarednoga. Da su imali do sada skroz jako lipo vrime vani, pak da imaju jako gruboga fervoljrtara, ali kuharka da im dobro kuha ter su do sada zvečkšega smirom.

— Drugoga ti već ništ nij pisao?

— E, pak ne!

— Što? . . . Daj mi proštat.

— E, što ti je triba štat. Vi znaš, što tako dičaki pišu. Svakakovu ludo-riju . . . Da mu se još jako grosti (dugo mu je), pak da mu se još čuda sanja od doma, i tako dalje . . . Gdo zna, je li je to sve istina . . .

— No, to jedno skoro ne će bit istina, da im se onde vani toliko grosti, kad ih je cio regemenat skupa, divičak i dičakov. Ali nam doma, nam se mora grostit. Ar pogledaš gori, pogledaš doli po putu, nigdir nijednoga mladoga človika, nit takovoga kot je ovo moj mali prst, sve samo stari, potreni . . .

— Da. Pak skodob u nedilju na večer ti je pustio. Prvo se je sve selo nek odzvanjalo od jatačak, a sad ne čuješ ni jednoga mačka zakrnjauknut . . . No, velim ti, strašno je! . . .

— No! Pak kad si još pomisliš, da ćemo morat dar (da i) šest ili sedam misec uvik nek ovako same bit, same jit u crikvu i na kirtu, onda bih si i ja najradje nek obisila culo ter bih odletila za njimi na Esterajsko.

— Vi je istina. Ali mir daj, vi će se i ta novembar opet vlako (polako) dopružat.

— Ah, kad bi nek bio jur ovde!

— No! Kad bi nek bile sutra jur Katerine! Ali onda joj! Ne marim, ako mi se sve pete pootkidaju od tanca!

II.

Dvi mlade žene se pominaju

— No, Kate, ti je ta tvoj jur što poslao?

— E, kamo misliš! Skodob čedu je za tri tajedne prviput splačat. A i od toga čedu im puno otegnut na kauciju. A znaš, da bih jako pravala . . .

— Bome, i ja jur brojim dane, kade čedu mi prvi pinezi doletit od njega. Jur sam zdavno prez groša. Kad mi još kokoše ne bi mrvicku nesle, ne b' si mogla ni soli već kupit.

— Tako ide i meni. Kad mi on ne bi vrijed što poslao, ne bih znala ni dičaka k bermanju spravit.

— Da, to je sada i moja najvekša skrb. Ti imaš nek jednoga dičaka, ali ja imam dvoje dice za opravit. Bože. kej ću nek zet tolike pineze?! A moram svakomu vašto kupit, ar su jur ionako skoro goli i bosu.

— No, vi čedu to i ti naši muži ovo lito bolje šparat, kad je sada ovako velika nevolja med ljudu.

— Hm, šparat! Obećao mi je, ali je li će se nek tako i držat. Ar izgovorov imaju ti muži, ako mora bit, pune žepu.

— Da, da . . . A kako se drugače baraćeš?

— Vi (mer) znaš, kako je u našem stanju. Nimmamo nikakovoga velikoga gospodarstva, ali ja sama prez muškoga u stanu s dvojom malom dicum . . .

Ar naš dida, on već nij za to teško dilo. Samo da koč-toč ku slamku na križ vrže ili da mi mrvicku krave napase... Ali što je pravo muško dilo, to si sve ja sama moram... A to i sama znaš, kako človik u ide, kad mora jednoć za muško, a jednoć za žensko ulovit: Kot kad mačku svežu u vriću, pak biži u njoj iz jednoga kraja u drugi... teško je.

— A što ću skodob ja reć! Kod tebe još bar duhne (duši) po mušku, kad si vaš dida pipu (fajfu) zakadi, ali ja sam s našom babom sama. A ona je već prestara i nij već skoro za ništ. Samo da mi dicu čuva, troje malo. A ovo lito sam se dala nagovoriti pak sam si zela od sestire još jedno i na čuvanje. Sada mi je pravoda jur žao i najradje bih je zapokala u kakov kofar i poslala za njimi na Esterajsko, ali sad mi je jur zaman...

— Čemo se nek u Boga ufat. Pak ćemo se s njegovom pomoćum i ovo lito kako-tako protuč do jeseni, kot smo se i prođuća lita...

— Istina je, nek u njega se triba ufat, onda će sve jiti... Ali čuješ, danas je opet jako vruće. Nisi ništ žedna? Ne ćeš pojt s manum u gornje selo na flošicu piva?

Ar ko se mi i za muže mućimo, onda smimo i mi koč ku flošu piva spiti. No ne?

— Imaš pravo. Ali danas ne idem s tobom. Pak u žetvi, ako ćeš.

(1934)

ZA JEDAN KRAJCAR

Ovako u jeseni, kad se seoski dimnjaki onako prijatno kadu, većupiti kot da ćutim u nosu slasnu duhu pećenih kstanjev. Od pećenih kstanjev pak mi na pamet dojde susjedljev Pavko, a od susjedljevoga Pave jedno pripetenje.

Bilo je u novemburu, nedilju popodne. Kod Marini su opet pekli kstanje. Trinaest za jedan krajcar, a ki su bili veći, onih deset za krajcar. Sva veža (kuhinja) je nek vrvila od ditićev i divojak. Ditići su je kupovali, a divojke jile ter uz to, po svojoj navadi, glasno krešćale.

A čim su one jače krešćale ter se norile, tim teže je nastajalo okolo sreca onoj dičariji, ka je visila zvana na oblaki i zivala nutar. Nijedan od njih nije imao ni školjastoga krajcara. A kako lipo su prosili jedan i drugi doma svoju majku za njega. Nek za jedan jedini krajcar! Pak nek još danas, zadnjiput, i već nigdar ne! No sve zaman. Prije bi bio izvabio crikvenomu mišu jedan seksar, nego jedan krajcar majkinomu žepu. A k ocu se ni onda nijedan mali nij segurao oči zdignuti. Pak i ča je jednoga oca briga za to, da se Marini dimnjaki opet kadu od pećenih kstanjev? Da nek njihova fajfa daje dima!

Med tom dičarijom je bio i susjedljev Pave. Kad su ga prsti na ruka i

palci na noga jur obolili od višanja i nadizanja pred Marinim oblokom, prošao je pak se sjeo pred njihovu hižu. No pokidob je bilo tamo čuti veselo, raspušćano grohotanje divojak — kim su ditići kupovali kstanje — nastalajala je u njem želja za krajcarom sve jača ter jača.

K tomu još je došao i njegov mali tovaruš, Šime, tamo. Pak se je zaštrčio pred Pavu, raskrećio livi žep na svojem svetačnom špenzaru ter mu rekao: — Češ ih?

Pave je pogledao u žep i posegao, da si zame jedan pečeni kstanj. Ali vragoljasti Šime je nato opet stisnuo žep, pokazao Pavi „figu“ pod nos: Na ovo! — pak je protekao.

— No, čekaj nek! — zaviknuo je za njim Pave ogorčen — mer ćeš me još koč prosit za orihov va školi! — Tim se je opet šćućnuo pred hižom i sada je čvrsto odlučio, da će i on dojt danas još do krajcara, da, mora dojt, a bilo ča bilo. I u njegovoj glavici su se počeli radjati svakorjački plani, kako će materi izvabiti ta krajcar. Ali čim si je htio jedan plan izmisliti ter se dignuo, da će pojt nutar ter da će ga na materi sproberati, odmah mu je postalo jasno, da ta njegova lipo izmišljena zlika ne će ništa valjati proti materinoj skuposti. I tako se je stao i opet najzad sjeo da i pet ili šestputi. Katkad je jur bio dospio ča do kuhinjskih vrat, ali onda se je opet najzad odšmuljao.

Nazadnje ga je bilo jur i sram svoje plašljivosti ter se je nek zgrabio i prošao nutar, na vežu. Onde je majka ravno napoj načinjala, nekatere zamirit, za svinje. A Pave ju je nek gledao prez riči, a srce mu je bilo opet spalo u trbuh.

Ali kad se je pak majka dignula, da će van, onda je Pave svejedno nekako nehoteć zazinuo:

— Majka!

— Ča ćeš?

— A kod Marini opet kstanje pečū. Pak jako lakucjenu danas: trinaest za krajcar.

— No ter neka je pečū. Ča to tebi sputa ide! — rekla je i zgrabila škaf ter ga odnesla najzad.

A Pave je ostao nasred veže, kot da ga je gdo sunuo u čelo. Majka danas nisu dobre volje, mislio je pak u sebi, kad se je mrvu razdradio. To je zbog toga, ča oca još nij domom. Kade su nek ostali opet tako dugo? Moram čekati, dokle dojdu domom, pak će se dat s majkom lipše pominat.

Zatim je prošao u prvu hižu i počeo onde simo-tamo rovati i prevrnjevati. U to mu zajde kako-tako i njegova školska torba pod ruke. Aha, sad jur znam, ča ću činit, rasićknuo mu se je najjednoć u glavi. Zet ću bibliju va ruke pak ću se počēt glasno učiti... To naša majka svenek rado čuju. 'ko koč potarem ki lonac, pak se počnem glasno bibliju učiti, majka se veljek utolu... I počeo je zaista punim grlom vikati, da je nek sve zvonilo po stanu: „Bog je blagoslovio Abrahamu i bio je jako bogat. Imao je mnogo slug i službenic, kamilj i oslic, govodjega blaga i ovac... Bog je blagoslovio Abrahamu i bio je jako bogat. Imao je...“ I tako je

to išlo skoro kroz pol ure. Onda je Pave najednoč čuo, da su se putna vrata otvorila, a po koraki je poznao, da su došli otac domom. Pak su prošli u zadnju hižu, da se raspravu, a odanle u štalu.

Sad bih morao sprobirat, mislio je po dužoj stanki, i krenuo je polako, jako polako k kamrenim vratom. U kamri je majka sikla ripu.

— Majka! — počeo je strašljivo.

— No?

— Ču vam pomoć?

— Ne. Ti se nek poj bibliju učit.

— Jur si ju znam.

— Onda si zami katekizmuš najper.

Navo nastane opet pauza. Pri ovoj si Pave opet našpara mrvicu srččnosti pak ponovno prošapne:

— Majka!

— Ča ćeš?

— Dajte mi krajcar! — izusti sada sramežljivo, a srce mu silno zadržee, kot strašljivomu vojaku, ki je bombu hitio.

— Pak ča bi s njim? — omiri ga mati oštiro.

— A rado bih si kostonjev kupio. I Agrnjici bi ih dao pol, — molio se je ponizno.

— Ču ti ja kostonjev, 'ko si gladan, poj si na pod po hrušak!

Pave na ovakov odgovor žuko žrkne, oči mu se zamagleno pak se otpravi pretužno najper u prvu hižu. Onda zgrabi opet za bibliju, ar nij istina, da si ju zna, i počne skoro plačuć: „**Bog je blagoslovio Abrahamu...** **Bog je...**“ Pak zustane, ar čuti, da mu danas ne ide biblija u glavu. Zato ju i krajhiti pak se posadi na klup uz veliku peć, ku je bila majka jur zakurila, stegne obadvoja kolena do brade ter se preda svojoj tugi. Zač su nek naša majka tako skupi? Druge matere nisu takove, misli gorško u sebi. I jur skoro zgubi svako ufanje, da će danas još dojt do tako željnoga krajcara.

Ali onda mu se najednoč nažge sviča u glavi, ter se skoči i ide na vežu.

— Majka, ne pravate ništ iz lodne? — pita.

— Ne... Ali čekaj nek, bojse da mi je jur cukor sfalio... Poj, donesi ga pol kile... Pak čekaj, da, i kilu soli moreš veljek donest i torbicu papra. Na 'vo su ti tri seksari. Ali da mi vrijed dojdeš!

No, ovput to nij bilo potribno reć, ar je Pave nek čekaao na ovakov na-log. Njegov plan je bio jur gotov. I zaistinu, još se mati nij bila jako tri puta obrnula na veži, jur je bio Pave i najzad.

— Ovo je cukor, a ovo sol i papar, — rekao je. — A ovo su pinezi najzad! — I vrže dva krajcare na stol.

— Nek dva krajcare si donesao najzad? — začudi se mati. — A kade je tretji? Ti moraš još jednoga imat! Ča to stišeš va šaki? Češ ga veljek zdo-bra najperdat!

— Majka! — prošapne mali plaho smijućkajući se i shrani stisnutu desnu šaku za svoj hrbat.

— Ča ćeš? — veli majka srdito.

— Majka, dajte mi ov krajcar! — reče ter pogleda mater svojimi modrimi dčinjimi očima tako ljubezno i miljano, da njegova majka zaista ne bi bila prava majka, ako se na ovakov pogled ne bi bilo nje srce odmah rastalilo na fecu (maslo).

— No drži si ga nek, ti dobrijak! — odgovorila je ter mu se šaljivo zagrozila prstom. — Ali mer me drugiput već ne ćeš tako lipo dostat.

(1934)

GMAJSKI KABAO I STIPA JELE SE ŽENU

(Gmajski Kabao i Stipa Jele su nazivi za ljude, ki se rado stiplju)

Gmajski Kabao: No, odakljek ideš opet, Jele? Z odzgor ili z odzdol?

Stipa Jele: A ča to tebi sputa ide, ha?

Gmajski Kabao: No, no! Zač se denas s manom tako grubno?! — Ča ne znaš već, kakov kontrakt imamo me sobom?

Stipa Jele: Ne! Ter ča je to za kontrakt?

Gmajski Kabao: A da ćemo si jedan drugomu sve vjerno povidat, ča komu od nas do uha dojde.

Stipa Jele: Da, ovo glej — figu! Uvik bih nek ja morala tebi glase nositi! Pune košare. A kad tebe človik ča pita, ti znaš šišku borovu.

Gmajski Kabao: Hja, to je znaš odanle, da ja nisam sada va modi. Moja doba je jesen, kad si seoski sluge lukno beru. Onda ja večkrat projdem kroz selo. A ti opet imaš ovako va fajšingu najveć posla... No ter mi pošušljaj, nek simo, va livo uho: Ča se giblje va Velikom kraju? Če bit kade pir?

Stipa Jele: Ne, ništ ne znam.

Gmajski Kabao: A va Malom kraju?

Stipa Jele: I onde j' ništ.

Gmajski Kabao: A va Bijeli hižica?

Stipa Jele: Sve divojke su črne od tuge.

Gmajski Kabao: A va Nimškoj ulici?

Stipa Jele: Sve je mrtvo kot na cimitoru.

Gmajski Kabao: A ča je s onim Mjenovcem?

Stipa Jele: Otkadio je zopet.

Gmajski Kabao: A Prisićan?

Stipa Jele: I ta je stuncao.

Gmajski Kabao: Ojjojjoj! A tamo sam se ja redio za bapca!... No ter zaistinu nimaš denas ništ va toj tvojoj torbi?

Stipa Jele: A je!

Gmajski Kabao: Je, ča? Povij mi friško! Ali jako friško!

Stipa Jele: A da je Štefe Patulinkin šnajdarovoj ženi čer sve zube razbio.

Gmajski Kabao: Zaištinu? ... Ali pravo je imao! Ar ta ima zube, velike za sedam hatarov ... No pak ča je još i još i još novoga?

Stipa Jele: A već ništ. Niti tako malo, kot je ona buha va tvojoj košulji.

Gmajski Kabao: Lažeš! ... Ali mer ja znam, zač imaš ti denas ježa na jeziku.

Stipa Jele: No, hajdi da čujem!

Gmajski Kabao: Ču ti povidat?

Stipa Jele: No nek van s mačkom iz vriče!

Gmajski Kabao: A kad si me nezdavno za muža prosila, a ja nislam htio za te!

Stipa Jele: Ijej, poglejte nek sramotnjaka! ... Sad bi me rad potvorit, da sam ga ja ... Ali gdo biži svenek za manom, ha?

Gmajski Kabao: 'Ko ja za tobom, 'ko ti za manom. Tako je. Pak smo gviti!

Stipa Jele: Oho!

Gmajski Kabao: Ali glej, draga Jele, govorimo jednoč spametno. Ili, ka-ko bi naši pisci rekli: govorimo ozbiljno! ... Ne bi bilo najspametnije, kad bi se mi dva skupazeli, ha?

Stipa Jele: Pak zač, ti Gmajski Kabao prez dna, ti!

Gmajski Kabao: No, no, nek neka me tako diboko počtovat, ti cundrava Stipa Jele, ti! ... Vidiš, mi se svaki dan ovako navlačimo med sobom. Ja bižim za tobom, da je li ne shranjaš pod nadra kakove friške glase ... A ti zadahnjuješ za manom, je li ne dušim od kakove sočne novine ...

Stipa Jele: No ter? ...

Gmajski Kabao: No ter sam si denas mislio: Ovo bi si mogli mi dva lako prešporit.

Stipa Jele: Kako?

Gmajski Kabao: A tako, da bi se mi dva lipo po gornjem kraju gori, a ti po dolnjem doli. I tako svaki dan. A na večer bi se doma lipo skupasjeli ter b' si jedan drugomu sve novine povidali? ... Ti bi spraznila tvoju torbu, a ja moju, pak bi nek zibirali med najtustijimi, najmasnijimi i najfriškijimi novinami ... Djezjum, to bi ti bilo uživanje! ... No ča ne, draga Jele?

Stipa Jele: A je, dragi Gmajski Kabao!

Gmajski Kabao: No vidiš, draga Jelica, ča ja imam za glavicu!

Stipa Jele: Da, dragi Kabić, ti si najveći mudrac na svitu. Ili najveći norac. To ćemo stoprv vidit ... Da pravo, hej, gdo će nam kuhat, kad mi dva budemo svenek po selu išli?

Gmajski Kabao: A čemo se lipo zminjat, jedan dan ćeš ti, a drugi dan opet ja. No, češ tako?

Stipa Jele: Hoću, dragi Kabićac.

Gmajski Kabao: No, onda je naš posao na toliko gotov, draga Jelica! ... Sada nek friško k gospodinu s nami, ar će bit fajšinjak vrijed van.

Stipa Jele: Ijej, dragi, kako čedu nam se gospodin veselit, kad nas ovako

skupa vidu, par s parom!

Gmajski Kabao: No, kako jako strašno čedu nam se veselit! Pucat čedu od radosti i dragosti! ... Ej, svejedno je nek istina ona stara: Par para najde, ako i v' Budim zajde ...

Stipa Jele: Si ti bio jur koč pred gospodinom?

Gmajski Kabao: No pak kako ne! Jur da i dvajsetput sam morao preda nje. A ti?

Stipa Jele: A ja jur da i tridesetput. Hehehe!

Gmajski Kabao i Stipa Jele skupa: Hahaha! Onda nek hodmo! Kako čedu nam se jako veselit!

(1939)

POKOSILI SU JUR TRAVU ...

Pokosili su jur travu.

I s njom su usmrtili sve to lipo i milo cvijeće: plave zvončice, črljene klinčace i bijele djurdjice. Sve, sve to je moralo pasti pod nemilom kosom. I neka! Neka je palo!

A kako se je on veselio ljetošnjemu protulicu! Kako je nestrpljivo brojio tajedne i dane, kada čedu se pozeleniti te prostrane sjenokoše med trimi potoki, i one kod Luga, i one kod Dubanjka, pozeleniti i rasevasti u sto i sto farba, u sto i sto duha. Kada čedu si zapjevati u nji mali cvrčki i ko-njaci; a na večere, na bijele junijske večere čedu lebditi nad njimi zlatne krisnice, drage svetoivanjske mušice.

I onda će se on, kot kralj u svojem bajoslovnom raju, šetati med njimi i punim srcem uživati svu tu bogodanu divotu i krasotu. Svaki mili dan i svaki mili večer ...

Ali oj, kako se je prevario!

Kako strašno ga je vkanilo ovo protulice!

I on nije išao van, da gleda rascvale sjenokoše, one med potoki i one kod Dubanjka.

Samo jednoč. Ali nije vidio ništa. Nije opazio u cijelom dalekom širokom hataru ni jednoga cvijeta, ni jedne kitice, nek same suzice i suzice, ke su se drščući smrzivale u travi. Niti je čuo pjesmu čvrčkov, samo mrtvu pticu, ka je kreščala u lugu.

Zato neka nek mašu te kose! Neka pokosu tu travu!

I neka ju nosu daleko, daleko, sa svimi nje suzami i tugami — — —

Da se zbugi! Da zgine!

I da raste onde med potoki i onde kod Dubanjka nova trava i novo cvijeće, ko nosi srcu mir i veselje.

(1939)

JOŠ NEK MALO ČASA

Još nek par dan, par tajedan. Pak će biti jesen; prava jesen.

Još nek par dan ili par tajedan će nam se posmihovati nebesko sunce. Ali to već ne će biti ono žarko-bujno grijanje preblazene zaručnje, nego mlačno i bljedo smihljanje mudre starice nad jednim jadnim svitom.

Još nek malo časa, pak ćedu zatišati i zamriti vesela dovikivanja po naši ulica, i ljudi ćedu se s mračnimi obrazi i smrznutimi kotrići šmuljati mimo uz naše hiže.

Još nek malo časa, pak ćedu potuketati Mrtvi na vrati nas, Živih.

I to će biti prava doba za tužnjaka.

O, s kakovim uživanjem će on onda koracati po pustom polju, ko će trepetati od sriža i smrzi, kot i njegovo srce!

Kako će goditi njegovoj duši, ka je odložila jur svako svijsko veselje, kad bude vidila stajati gizdave gore, sada takaj gole i svličene od svega svojega nakita i sada!

Kako će se nježno razgovarati s putujućom maglom, ka dojde pak se opet raspari u Ništ, kot su se i njegove želje i ufanja!

Kako će mu biti dobro, kad bude mogao glasno zaviknuti svoju tugu u silnu jesensku buru, ka će tresti s njegovimi obluki!

Kako će znati slatko plakati u svojoj hižici, kad se pak nebo rasplače u beskonačnu jesensku godinu!

I kako će na on črni God blaženo siditi u društvu svojih mrtvih duhov, razgovarajući se s njimi od blizoga i konačnoga „Do vidjenja!“

O, ti lipa, ti jalna jesen! Dobro mi došla!

(1939)

DVOKOLCE NA SELU

Prije nekada, kad si vidio na cesti čuda biciklov, onda si znao, da je varoš blizu. A kad si vidio na putu čuda krav, onda si znao, da je selo blizu. Danas, kad vidiš dičaka na biciklu za kravami bižati, ili bolje rečeno voziti, onda znaj, da si na selu. A varoša već uopće nij raziznati od sela, odlag da se u njem moreš laglje ubiti na biciklu.

Prije nekada su si seljaki izgazili staze po lapti i sjenokoša, da čim prije zajdu van na polje. Danas ćedu se te staze polako zapažiti, ar seljaki na dvokolcu vozu svoje orudje van na lapat.

Prije nekada su si htili u nedilju ditići i divojke po selu hodajući jaćiti. Dandanas si u nedilju po selu neprestano zvomu.

Prije nekada su se seoske divojke u tom naticale med sobom i pred

ditici, da ka zna ravnije i gizdavije gaziti. Danas se u tom naticaju, da ka zna oholije siditi na svom „damenradlu“.

Prije nekada je htio junak na konjiću dojahati pod mile oblok, a konjić je htio zavriskati. Danas stane on na dvokolcu pod mile obloku i zavonkeće.

Prije nekada je bilo veliko spaćenje na selu, kad se je htio ki kutijaš (duhovnik) posaditi na dvokolce. Danas jur i babe viču za kutom: Gospodine, zač hodite piše?

Prije nekada si je htio seoski človik tako zlamati svoj vrat, da su ga zdiviljani konji prehitili u jarak. Danas ga noro kolce prefrkne u grabu.

Prije nekada je stalo na seoski lodna pisano: Ovde je dostati sol za krave i gaće za muže. Danas stoji: Ovde je dostati dvokolce za ženske i muške.

Ovako je danas.

A kako će biti sutra?

Sutra će znamda jur i školnik jaćiti pri našem lijesu: Vozi se k Bogu, o duša...

(1939)

VILA ŠKOLNIČIJA

Krivo bi bilo misliti, da se samo školska dica veselu praznikom. Bome krivo! Ar im se učitelj i školniki — bili mladi ili stari — znamda još jaće veselu. A tomu se nekate i čuditi. Ar gdo se već naganja i namuču u školi: dica sa svojim školnikom, ili školnik s dicom? Ja mislim, da ovo zadnje valja.

Napamet mi dojde naš stari školnik — Bog mu daj pokoj! — Čim su dica s pokazanji u ruka otprhatala iz školskoga dvora, i on je vrijed obisio školske ključe na klinac i hajdi!

A kamo? No, ne u Peštu ili Beč — varoše si razgledivati ter gospodski se „amizirati“. Ne. A još manje kamo drugamo, kamo dalje. Nego njegov ferijalni put je peljao čuda bliže, samo do — do pčelinjaka, odzad, nasred školskoga vrta. Tamo si je odnesao sam, prez kofarov i nosačev, svu svoju ljetnu sprav, i to: pun mišak duhana pak da i tri fajfe i ravno toliko fajfiš; jedno kraće, drugo duže, a treto najduže. I jednu debelu knjigu, u koj, kad sam jednoč ukradajuć nutarpokukno, vidio sam puno lipih i strašnih kipov; a na čelu knjige stalo je: Povijest (hištarija) svita.

Nut dakle, u ovom svojem ljetnikovcu prebavio je starac školnik jedno ljeto kot i drugo, cijele svoje duge ferije od julija do septembra. A da bude to vas svit znao, načarabakao je zgora na pčelinjaku žutom farbom: „Vila školničija.“

Hej, to vam je bilo ljetovanje u Vili školničiji! Ča znadu o tom uživaju ljudi, ki se ovako u ljetu odvezu u sparni i smrdljivi vagoni gdozna kako daleko, pak se onde u kakovoj vodi parput okuplju, i onda se opet najzad dovezu u još sparniji i smrdljiviji vlaki; a kad se vratu, tako su svi zlamljeni, išcrpljeni, da moraju doma još da i osam dan počivati i drof-njati, dokle opet do moći dojdou.

Ne. Takovih zjalavosti i naporov nij poznao naš stari školnik. Ar prvič on se je htio svaki dan ionako oprati kod zdenca do pasa ter nij tribao kupela; a drugič se je kroz deset misec dost nagledao ljudi, malih i velikih, dobrih i zločestih, i sad kani opet jednoč mrvu i sam biti sa svojim misli i svojimi pčelicami.

Ej pčelice! Te je Bog bojse ravno za školnike stvorio! Ar one umiruju živce, kad onako diskretno i tiho zuju i bruju. Pak onda, od njih se more človik i mnogo naučiti, i to ravno takove kriposti — uredbu, marljivost, štedljivost, čistoću — ke kriposti i školniki najveć zabijaju u školi u te kundrave-rundave male glavice. Zato se i nij čuditi, da je školniki tako ljubiu.

No, i naš stari školnik je je neobično ljubio i cijenio. Koč-toč, kad se je htio na nas razljutiti, znao je reći i to, da je jedna takova pčelica već vridna, nego deset takovih tolovajov kot smo mi. I kako je je ovako u ferija tetošio, njegovao i patrovao! Još se nij jako zorilo na Kisečki brigi, jur se je on odšetao van pred pčelinjak. Onde je najprije razgledao nebo i ustanovio, da li će biti tiho, lipo i teplo vrime, dakle dobar lovni dan za pčele, ili vijetreno, godinasto — to je opet zlo za nje. A onda je prošao nutar, poželjio svojim malim djelačicam dobro jutro i okukao sve košice, da li se nij morebit zavukao u tu mirnu i urednu pčelinju republiku kakov bumkar ili drugo nepovoljno leteće stvorenje. Donesao im je u zdjelici i friške pitke vodice, a za hranu, da za hranu neka se same pobrinu! Da! Ali zato je svejedno drhtetao s njimi skupa, je li će se ugodati cvitanje akacije i lipe pak je li će biti na strnjišću čuda onih bijelih kićic, ke nje-gove pčelice tako rado poiskuju.

Hej, kad se j' pak rasputio ki roj! Onda je bilo to u Vili školničiji veće veselje, nego kad se narodi u carski dvori jedan carević! — A kad se j' mogao i med znimati, no to je bio još veći događaj. Da, bome, to je značilo već, nego klanje jednoga prasca na mesopuste.

I nut, s ovim, s ovakovimi brigami je prošlo cijelo mило dopodne. A ot-podne? No, to je bilo još sladje. Ar kad se j' starac školnik najjo gubonac s buborki — te je najradje jio, pak makarune — ej, onda se j' dalo u vili na kanapeti krasno spavati! A po spavanju se je zapalilo na fajfu s dugim fajfišćem i kurilo ter pušilo takovim užitkom, da su „fajbergeri“ kanili jur većput na oganj trubiti — zbog oblakov dima, ki su se kružili oko Vile školničije. Ali školnik se onda ne bi bio ganuo ni na trumbite sudnjega dana. Osobito, ako je i onu debelu knjigu imao u ruki, onu historiju sveta. Ar onda, kad je tu štao, onda se je on sjeo u misli na kakov parobrod ter je brodio i brodio po svitu, po morji i oceanu okolo i naokolo, i ništ već nij znao od ovoga sveta — a niti od svojih čerišanj i hrušak u vrtu.

I nut, to je bio on čas, na koga su mali tolovaji, njevovi školari čekali. Onda su mogli mirne duše preplazniti sve čerišnje i višnje — a školnik u vili kot da je mrtav. Samo je potom, kad je pod večer izlazio iz vile, upameteo, da je na stabalji opet da i za pet fertukov i pet punih košuljic manje sadja.

Ali jednoč! Ajajajaj!

Jednoč se je ipak morao ta umišljeni parobrod staroga školnika prije dobe zavesti u kakovo pristanišće, ili je to bila nek kakova polituka — ar dičaki su još bili na čerišnji, pak još i na onoj dragoj čerišnji-cipiki, kad se j' školnik pokazao na vratu, a za časak jur i pod čerišnjom i to s onim najdužim fajfišćem!

— Aha! Sad vas jednoč imam, vi obišenjaki!... Čete sada veljek doli!... Pak nek lipo po redu!... Simo, pod moje fajfišće! — larmao je slavodobitno i žvizdao jur unajper fajfišćem tako snažno, da su se dičakom jur na stablu važigale plundrice od straha...

Ali onda, u tom strašnom trenutku, najjednoč je Kršnjavi, najveći prefriganac med nami svimi, ispružio ruku i zaviknuo:

— Ljej, gospodine školniče! Ono! Ono pčelac!

— Kade? — pitao je starac sad jur sasvim prominjenim glasom.

— A ono, na vrbi uz jarak!

— Na vrbi, veliš?

— Da! Pak jur kani opet odletit! — krešćao je Kršnjavi sve jače. A školnik se je okrenuo pak hajdi prema vrbi — kade pravoda nij bilo ni slijeda kakovomu pčelcu-roju... Ali kad se j' opet najzadobrnuo, već nij bilo ni dičakov na čerišnji... No plaća ipak nij izostala, slijedeću nedilju po večernji...

Tako su ga znali katkada i dostati, našega dobroga staroga školnika ti njevovi nezahvalni školari.

Ali sad ga svaki od nas blagosavlja i u njegovom grobu.

A Vila školničija?... Ej, tako ča bi si i mi željili pod našu starost.

(1940)

LANI, KAD JE BAZAG CVAO...

Lani, kad je bazag cvaao,
ti si, sestra, ležala na daska...
Lani, kad je naše selo plulo u mirisu cvijeca,
moja se je duša zalipala u dimu tamjana.
Ti si bila mučenica života.
Tuga te j' rodila, tugu si nosila do groba.
Tvoja duša bila je vječna bolnica,
U koj je skućala žalost i nevolja.
Ah, ali tvoja ura skradnja!
Ona je i moje ubila veselje...
Sađ, kad se i smišim, kroz suze se smišim,
ar da budem vedar, tako hoće svit!
Ljetos opet cvate kod nas širom bazag,
i naše je selo puno slatkog daha.
Al' moja se duša utapa u žukom tamjanu,
ki se diže iz groba tvogaja.
Moja je hiža opet svitla, vedra;
sunce se smijucka kroz oblok i tancu na žuti zastori.
Al' moje se srce bori danom i noćum
sa strašnom uspomenom tvogaja odlaska.
Krvavog odlaska.

(1940)

NOVA PJESMA U STAROJ HALJINI

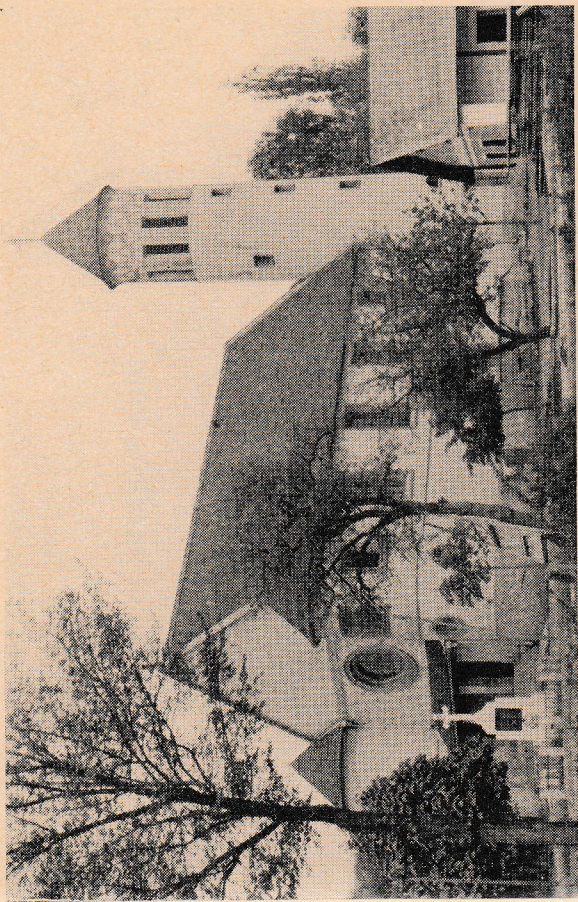
Mliko pijje stari junak Tome,
Mliko piije, va nje kruh namače,
Nosom šmrca pak naglo proplače:
„Ojoj meni, majko moja mila!
Da me nisi nikada rodila,
Ne bi bila nesrića tolika.
Eto prišao i ljetos mesopust,
A ja junak ostao sam opet pust...
Nima za me nigdi vjerenice,
Snažne, lipe, vrle zaručnice.“ — —
Al' je Tomi majka govorila:
„Neka tako, dite moje drago!
Neg ti sjedi i umoči pero,

Piši pismo v Kalištrof diboki,
U Kalištrof, Anici divojki:
Zdravo, srce zlato moje, Ana!
Povidala j' meni moja mama,
Da ti jesi divojka valjana.
Ja ću tebe vjenčat, ako hoćeš,
Ako hoćeš, i ovo ti zmožeš:
Osam tisuć marak u banknota;
Bude deset, — to j' još lipša nota!
Onda moli ćaćku, da ti piše
Dvajset kabao zemljice, ništ niže!
A majka nek' spravi dunjov toplih,
Dunjov toplih i vankuševe mekih,
Sve napravno od bijelog damasta
I zišito ćipkami iz Praga.“ — —
Štije pismo Anica divojka,
Pismo štije i na nje se smije.
Svoje perce ona umočiše
Pak napiše pismo ćuda lipše:
„Zdravo tebi, junače gizdavi!
Štala jesam, ali ćula nisam,
Da me hoćeš divojku ženiti.
Ja sam, mlada, majku već pitala,
Majka meni ovo kazivala:
Hoćeš, dragi, ti mene dobiti,
I ćaća u ruku ti zbrojiti
U banknota deset jezer marki.
Zapiset će na ime kćerčice
Dvajset kabao zemljice dobrace.
I majka će pripraviti dunje,
Dunje bijele od pravog' damasta
I zišite ćipkami iz Praga,
Ako se ti, junače gizdavi,
K nam dovežeš na tri konji bijeli,
Konji bijeli, srebrom potkovani,
Na kolesu s obruču od zlata,
Za staćilu imaš samog' kralja!“ — —
Kada Tome te rede primiše,
On od tuge kruto zacviljiše.
Moči pero v vodici plavici,
Šalje drugo svojoj vjerenici:
„Bora tebi, ljubo domišljata!
Al' si moje srce razigrala!...
Nit ja išćem jezerke v banknota,
Nit ja išćem dvadeset kabala,
Nit ja išćem dunje od damasta,

Već ja išćem tebe za ženu,
A na tebi jednu haljinicu! ...
Štije pismo s Kalištrofa Ana,
Pismo štije i na nje se smije.
Svomu Tomi 'vako odgovora:
„Dragi Tome, moj zaručjak mili!
Ej, kak' smo se lipo razumili!
Da smo naše mame posluhnuli,
Mi b' se bili za vijek razdružili.
Pošalji mi kuma svog' kot prosca,
Da me sprosnu za moga ljubovca.“
A vi, braćo, da budete zdravo!
Lani bilo, sad se spominjalo.

(1941)

Ignac Horvat i vjerniki izgradili su ovu krasnu crkvu u Pinkovcu (1930)